

Deník špiona 023 – Tatracon 2005 aneb pivo, déšť a siesta

Pátek 29. 7. (odjezd)

Tatracon začal pro Marvinu a mne v pátek večer. Naplánovali jsme odjezd nočním rychlíkem na Košice s odjezdem v devět, ale sešli jsme se už v šest v našem pravidelném pátečním klubu ve Whisky shopu, kam chodí téměř tolik lidí, co do úterní klubové hospody. Koupili jsme láhev Caol-ily pro týdenní pobyt v zahraničí a posilnili se na noční cestování několika panáky jiné kvalitní skotské. Letos je výprava z Brna nejméně početná za dlouhé roky – Piter se rozhodl nejet na poslední chvíli, i když už zaplatil, a Amis s Amilou dali podruhé přednost dovolené rodinného typu a bez scifistů. Klikin už nebyl ve Slovenském ráji pár let a ani Kája Soukup nebo Mirek Dvořák, kteří bývali pravidelnými návštěvníky, se nechystali nikam, tudíž jsme zůstali jenom dva věrní.

Na 2. nástupišti brněnského Hlavního nádraží jsme proseďeli půlhodinu navíc kvůli zpoždění, když ale vlak dorazil, nemohli jsme najít vagón s číslem na našich místenkách. Málem jsme si sedli bez nich, ale pak jsme podle volání a pohybu venkovního davu zjistili, že se náš vagón právě připojuje na druhý konec soupravy. Rychle jsme se tam přesunuli a šťastně se protlačili na naše dvě sedadla u okna. Loni ke stejnému vlaku přidali tři kupé vagóny, letos pouze jeden plus jeden lůžkový. Lidí, putujících na Slovensko, však za rok vůbec nebylo, a tak se všichni museli nacpat do jediného vagónu (lůžkový strážili dva průvodčí). Polovinu cestujících tvořili slovenští Rómové, jedoucí na víkend z práce domů, samozřejmě bez místenek. Po chvílce se do našeho kupé natlačila pětičlenná rodinka, naštěstí obě malé děti byly natolik unavené, že neotravovaly a za

hodinu usnuly. Kvůli nim jsme však nemohli mít v tom nočním dusnu otevřené okno, jen na škvíru, která se dala zajistit zmuchlaným závěsem. Po dvou hodinách jízdy nás nechali skoro tři hodiny stát v Přerově při čekání na rychlík z Prahy, ke kterému jsme měli být připojeni. Poučen loňskou cestou jsem věděl, jaká díra je Přerov v noci, tak jsem moc nebloudil a šel pro pivo rovnou do nonstop baru naproti nádraží. Kromě barmana a jedné slečny byl bar plný skinheadů, kteří si mě nedůvěřivě prohlíželi, ale pivo jsem koupil bez potíží a rychle jsem vypadl. Když se mě cikáni z našeho vagónu ptali, kde jsem koupil pivo, poslal jsem je nevědomky skinům pod nos, ale naštěstí se tam nikdo nevydal, protože to byla předražena Plzeň.

Někde po trase, ještě v ČR, se do vagónu nacpala skupina vodáků, borci pod třicet, se spoustou bagáže, pádly a jedním pitbulem. Pes byl jediné tiché a klidné stvoření z nich; kluci hulákali jak pavíani, bavili se o ženských a místo teček za větou používali „vole“. Normální zastydělá puberta, ale dědek z našeho kupé začal brblat cosi o kriminálních živlech a podobně. Co by dělal, kdyby přestali mluvit sprostě a rovnou ho okradli, to nevím. Když už remcal příliš dlouho, tak jsem podotkl, že pes, který štěká, nekouše, ale evidentně jsem narazil na ortodoxního monologistu s dlouhým vedením. (Příslaví je pravdivé; zkusíte se do někoho zakousnout a pak štěkat s plnou hubou.)

Sobota 30. 7. (příjezd a aklimatizace)

Kvůli tomu všemu jsem dřímал asi jen hodinu, ale ranní čokoláda z nádražního automatu ve Spišské Nové Vsi mě docela probrala. Zařídili jsme si zpáteční cestu **Pokračování na str. 8**

OBSAH

Deník špiona 023	1	Hráči s minulostí	21
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Nehvězdný nebulvár	22
Hvězdný bulvár	3	Černá d'ura	23
Jak jsem k SF (a fandomu) přišla	6	Ikarijské podivuhodnosti	23
Ještě úžasnější dobrodružství	7	Cesty k umělé inteligenci	24
Chotěboř, Chotěboř, překrásné město	13	DOGMA	26
Pravda o Temném Mágu Pravdovi	14	Wallace & Gromit	26
Netvor (dokončení)	15	Stříbrná Pochmurná neděle	27
Za oponou našeho světa	19	O NEJLEPŠÍ FANTASY 2006	28
Vlkodlaky kryje stín	20	Vidoucí 2004	28
Časem s vědou	21	Vidoucí 2005	28

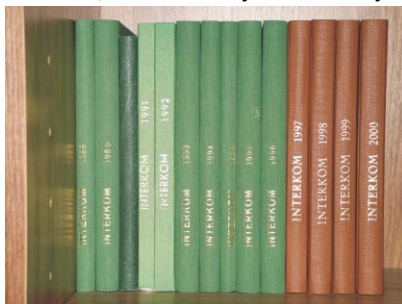
Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu

Podzim je tady a do Fenixconu daleko, Minicon až za týden, tak alespoň zavzpomínáme na Tatracon a Parcon. S mírným zpožděním přinášíme slíbenou ukázkou z knihy rozhovorů Než přijde vakovlk, dokončujeme esej Ondreje Herce o Netvorech, po čase jsme získali divadelní recenzi, tentokrát na Růžě pro Algernon, a pokud to někoho zajímá, otevřel jsem Ikarii a nemohl jsem se nepodělit o pár dojmů.

Minulý Interkom vznikal dost těžce a tedy i dlouho, byl jsem z toho otrávený, požadované a slíbené materiály mizely v mimoprostoru, do toho ostatní práce a deštivé počasí, i proto jste na něj museli čekat dost dlouho. Toto číslo vzniká za docela jiných podmínek, v materiálech si musím vybírat, co teď a co potom, autorům pravidelných rubrik stačí jeden mailik a příspěvek je v redakci, s takovouhle bychom mohli vydávat čtrnáctidenník, ale kdo by to zaplatil. Ano, už v příštím čísle začnu zase o tom každoročním otravném placení, a dokonce vyšší částky než letos. Pokud patříte mezi těch několik dlužníků, kteří z různých důvodů ještě nemají zaplacené (nejčastěji tedy doplacené), raději to udělejte hned, příště by vám ta částka mohla připadat velká.

Zdeněk Rampas

Pohled na domácí oltářik skutečného fana

Dopisy čtenářů/čtenářek

Dobrý den, obracím se na Vás s malým dotazem: nedávno mi přišla do schránky papírová verze Interkomu, konkrétně čísla 9. Byla jsem samozřejmě velmi příjemně překvapená, ale vůbec nevím, jak k tomu mohlo dojít. Nikdy jsem si ho neobjednávala, znala jsem ho pouze z Internetu a tak ani netuším, kdo přišel na to, že kdesi v Úvalech, na adrese, na které bydlíme pouze rok, žije jedna teoretická (a tichá) faní. Jediné, co mě napadlo – občas pošlu něco do některých soutěží. Někam s úspěchem větším (O nejlepší fantasy, Drakobijci, Ikaros), jinam s menším. Ale vrtá mi to hlavou pořád – můžete mi prosím odpovědět?

Díky Martina Š.

Milá Martino, Vaše skromnost Vás šlechtí, odpověď na Vaši otázku najdete v dotyčném IK na straně 12. Blahopřeji k pěknému 8. místu v CKČ, není za to sice žádný metál, ale vidím, že až za Vámi skončila spousta autorů, kteří něco umí, takže ve Vás musí něco být :) Interkom se speciální přílohou o CKČ rozesíláme již řadu let všem autorům soutěže na náklady pořadatele, tedy ČS Fandomu.

Zdeněk R.

Milý INTERKOME, doufám, že se i tahle zpráva z venkovského dění hodí. Dnes odpotoval jeden výtisk IK do místní hospody, tak doufám, že se kvůli němu taky nepoperoou, jeden výtisk už mi ztratily Kamínkovic holky, ale nesu to statečně, dneska tady mladík z vedlejší obce studoval recenze na filmy. Je v naší Vsi už pár lidí, kteří vědí, co je to INTERKOM. To je osvěta, co? Zdravím Vás z bydlíště jen kousek od lesa.

Libuše Čermáková

Milá Libuše, díky za reflexe ze života scifistického i vesnického. Z posledních čísel IK mi vždy pár kousků zbylo, napiš, které Ti scházejí. PS: články na disketách ukládej nejlépe ve dvou různých kopiích, buď ve zvláštním adresáři, nebo ještě jednou nějak přejmenované, někdy mám problémy je přecíst.

za redakci Zdeněk Rampas

interkom

**INFORMAČNÍ SERVIS
ČESKOSLOVENSKÉHO
FANDOMU**

číslo 10-11/2005(224)

Adresa redakce:

INTERKOM
Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://ikarie.cz/interkom>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Richard Klíčnik a Jan Macháček
S korekturami pomohla Michaela

Autoři tohoto čísla:

Libuše Čermáková, Filip Gotfrid,
Ondřej Herec, František Houdek,
Pavel Houser, Jan Kovanec,
Roman Kresta, Roman Lipčík,
Marvin, Pagi, Roman Paulík,
Jaroslav Peregrin, Zdeněk Rampas,
Karel Soukup, Anna Šochová,
Miles Teg, Jan Vaněk jr.,
Lenka Weingartová, Darth Zira

Sponzoři tohoto čísla

Jirka Doležal

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 3.11.2005

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Pokud děvče o fanouška opravdu stojí, nikdy neřekne: Bud' já, nebo SF. Správně tuší, že by za dveřmi mohla nalézt igelitku se svými věcmi. **nejmenovaný dinosaurus**

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde
 ● 22. září proběhl v Krakatitu křest prvního svazku příběhů o agentovi Johnu Francisovi Kováři. Zároveň šlo o představení celé série, na obálce označené jako První ryze česká sci-fi/fantasy série (J. V. jr. na Nyxu okamžitě umístil odkaz na sérii Jaroslava Velinského z roku 1993 :)

Silver odevzdal většinu svých zbraní, aby nad pultem mohl vzniknout autentický erb JFK, složený z kalašnikova, meče, kudly a bambitky. Spoluautoři nalévali šampaňské, fotografovalo se a přijelo; kdo se chtěl prodat do kavárny, musel vyvinout jisté úsilí.

JWP mi ukázal dvě vzácnosti: v jednom kuse vytištěný druhý svazek série a obálku od J. P. Krásného vytištěnou na plátně.

Na křtu se objevil i Staso Juhaňák, po čase Prahu ve čtvrtek navštívil Tom Laser Jirkovský, hned jsem mu připomněl slíbené články pro IK, po návratu z cesty po Rusku se ukázal Jarek Mostecký v doprovodu spulcestopovatele, o němž prohlásil, že mu zachránil život, cesta asi byla dobrodružná.

Čekání na Dárečka

● 23. září jsme se vydali k Čermákovým oslavit třiašedesátiny Jolanina otce. Než jsme našli zvonek, vyšla ze dveří Jolana a Ladislav s tím, že jedou do Berouna pro Dárečka, který je právě ve vlaku uhánějícím na Plzeň (inu selhala komunikace). Ale co by to bylo za oslavy, na kterých by nebyl Dáreček.

Tak jsme zatím slavili sami, Lád'a a Dana Čermáková, já s Michaelou a Jolanin přítel Honza. Pak ještě přišel vysmátý Pagí, odešel z práce, která mu moc nesešla, rozešel se s Evou, ještě kdyby se mu podařilo setrást předsedování Radě fandomu, byl by to úplně jiný člověk, než jak ho známe z posledních let. Protože se navíc ukázalo, že zlotřilý rychlík staví až v Rokycanech, Jolana s Lád'ou se docela projeli, než nám konečně Dárečka dovezli. Pak jsme to ale přes jeho ruku v sádře pořádně oslavili a předali Lád'ovi nesčetné dárky a dárečky.

■ 23. září se konala v prostorách kavárny u Whisky shopu další ochutnávka, tentokrát na téma: Whisky a čokoláda. Odborný výklad byl zaměřen spíše na druhou složku a stručný závěr večera byl, že z vybraných vzorků whisky si každý druh čokolády našel nějaký, s kterým dobře souzněl, jen 99% čokoláda už byla přílišným solitérem.

■ 24. září pořádal Robo oslavu svých narozenin, zvanou tradičně Doccon. Jedna trojka si šla zahrát před akcí pétanque na jednom z podzemních turnajů a vedli si právě tak dobře, aby si slušně zahráli a zároveň byli vyřazeni včas, aby stihli začátek oslav. Společným darem byla opět k whisky Glenfarclas, tentokrát desetiletá, a opět byla velmi dobrá. Vůbec bar byl na velmi solidní úrovni, kromě hostitele do něj přispěli i hosté. Kromě obvyklé hory pochutin se navrch ještě podával dort, takže se všichni rozcházeli dobře naladěni i najejdeni.

■ 26. září nás pár zašlo na komedii Nesvadbovi (i když jsme věděli, že nepojednává o rodině letos zesnulého nestora české sci-fi). Bylo to zábavné, ale kvůli povinnému romantickému rozuzlení se to ke konci trochu táhlo. **Marvin**

● 27. září jsme se vrátili z venkova (proto se nedovíte co se dělo v Krakatitu) a místo odpočinku jsme se s Michaelou a Pavlem (Elvenem) vydali k Richardovi Klíčnickovi, podívat se na jeho nové bydlení na Smíchově (má pronajatý byt společně s Mrňousem, což je podle svých vlastních slov *corporate slave*, přes státní svátek se z rachoty vrátila okolo 21. hodiny). Když jsme dorazili, čekalo nás v příjemném pokojíku s čajovým koutkem, Rotreklem na stěnách a lávovou lampou vedle Richarda a Honzy Vaňka jr. už jen děvče, ve které jsem po čase rozpoznal Kementary, viz obálka IK 4/2005. (Mrňous byla ještě v práci a ostatním se to nehodilo, hlavně překládání Berniérse poněkud ochuzuje náš společenský život.)

Richard nás provedl po bytě, ukázal vinnou půdu, ve čtvrtém patře by to měl do sklepa daleko, a pak jsme klábosili, cpali se výbornými jednohubkami a komentovali dění v lávové lampě. K. se zmínila, že jede do Saudské Arábie, ale než jsem se stihl vyptat na podrobnosti, tak usnula. Jestli má Richard podobný vliv i na ostatní děvčata, pak by se měl nad sebou vážně zamyslet...

■ 28. září se konaly finálové zápasy Brněnského pétanque poháru. Oba naše týmy měly o co hrát, rozuzlení si můžete přečíst v samostatné reportáži ve sportovní rubrice Interkomu. **Marvin**

● 29. září se mi ozvala Vilma Klímová, že Altarinteractive dokončil UFO 2 a že s Martinem navštíví Prahu. Ale zařídít večírek do 24 hodin pro mě už dávno není problém. Nebude ostatně příliš velký, Franta Novotný a Klíčnick budou o víkendů na rodné Moravě a Jolana už měla něco domluvené.

V Krakratitu jsem pak byl jen na otáčku, musel jsem domů, kde jsem do druhé hodiny dokončoval IK 9/2005.

● **30. září** se u nás po krátkém dramatu (nejmladší Karolíně se podařilo ukrýt klíče od auta) objevili Martin s Vilinou. Druhé vybočení z rutiny nastalo při hledání správné ulice v okolí Hůrky, naštěstí tam Martin chvíli pracoval v IDG, takže přinejmenším stále tušil, kde jsme, a nejspíš si i uvědomovat světové strany. Ač s tříčtvrtěhodinovým zpožděním, dorazili jsme k Rámišovům, kteří se uvolili k pořádání lastminute večírku, jako druží po Viktorovi. Jak pesimisté, vlastně ale realisté, předpokládali, Hanička opět zůstala doma. Sázíme se, zda ji Viktor prodal do otroctví, nebo někde zakopal. Chvíli po nás dorazil ještě Honza Vaněk jr., který musel opustit nějaké blogerské sezení, ale co by tam dělal, vždyť vše podstatné si již napsali...

Martin Klíma si notoval s Vladanem Rámišem v zájmu o historii, tak jsme probrali třicetiletou válku jako model totální války, která byla tak strašná, že trvalo tři sta let, než Evropa na toto poučení zapoměla. Před půlnocí začal Viktor jevit zaječí úmysly s tím, že do rána musí přeložit ještě tři strany, Vladan to řešil nabídkou ochutnávky dvanáctileté whisky a podobným způsobem odrážel každou zmínku o překládání ještě zhruba do jedné. Já s Michaelou jsme se šetřili, protože nás zhruba za dvanáct hodin čekala ještě rodinná oslava, jak dopadli ostatní, nevím, nicméně doufám, že dobře, protože nás Vilma všechny v klímovském maxivozidle původně zakoupeném pro velkou rodinu rozvezla po celé Praze.

● **4. října** rozesílám na poslední chvíli pozvánku na SSSR.

● **6. října** mi v Krakratitu Franta Novotný vrátil trochu víry v českou justici, když mi vyprávěl, že Vašek Soukup (nositel anticeiny Černá Ďura za rok 1998) musel zaplatit cca 200 000 Kč za to, co před lety natopil v United Fans (viz <http://interkom.sci-fi.cz/2000/20000504.htm>). Pochybuji ale, že to nějak ohrozilo jeho funkci radního za ODS na Praze 4, to se spíše stane starostí. V Krakratitu měl nějakou sešlost i redakční kruh Pevnosti, objevil se i Jirka Popiolek, potkali jsme se nad schodištěm a odešel jsem kvůli rozhovoru s ním o dobrých dvacet příjemných minut později.

● **7. října** se u mě cestou od doktorů (řádí u nás chřipka, až tak že jsme rezignovali na Opatcon), zastavila Michaela. Zašli jsme společně na **Nástupišť 9 ¾** na kus řeči s Netopejrem. Nejdříve před námi jako vzorný otec utíkal, ale když jsme jej uklidnili, že již nejsme nakažliví, popovídali jsme si o vysoko hodnoceném komiksu Wolverine a Hulk, který pak Michaele věnoval. Doufám, že na něj seženu kvalitní recenzi do příštího čísla.

■ **8. října** odcházel obzvlášť velký vezír Pochmurné neděle Peter definitivně do výslužby a měl dost rozumu, aby až na Kliki-na jako výjimku nezval na svou svatbu žádně potrhle fany a ani mezi nimi nešířil toto datum. Proto zcela nezávisle na tom se konala ve stejný den i 100% Rum party, vzhledem k zaměření kde jinde než u mě. Ambiciózním cílem bylo definitivně dohrát naši stolní hru Fanové, fanouši a fanatici, a to se skutečně po necelých třech hodinách a drobném doplnění pravidel podařilo. Historicky prvním (a možná na dlouho jediným) výhercem, který dorazil z divočiny přes klub, con a zákeřný bar až na roomparty, se tak stala Piškotka. **Martin**

● **10. října** RUR, hrozný babinec, Filip se rozhlížel po nějakém háku, jen jsem nepochopil, zda tam hodlá pověsit sebe nebo přítomné baby. Donesl jsem JVjr. úžasný komunistický plátek Dialogy, aby posoudil, zda jde o vtip, nebo mezi námi skutečně žijí až takoví exoti. Honza mi na oplátku věnoval nulté číslo nového kulturního týdeníku A2. A vyšel další Lukjaněnko, ale ne jsem si jist, zda najdu po přečtení Noční hlídky a Hranice snů chuť od něho ještě něco číst.

● **13. října** v Krakratitu den před poradou SFK, místo abych vymýšlel koncepcce, které určí vývoj fandumu na milénia dopředu, obíhám se seznamem jednotlivé lenochy a zjišťuji, kdo přijde na SSSR, aby Jolana mohla objednat ve Skanzenu patřičný počet míst. Když jsem Peřovi Pavelkovi řekl, že mohou přijít i jeho obdivovatelé, pravil, ať zamluví celý salonek, že nás určitě bude alespoň čtyřicet. Uvidíme v úterý.

Pavel Weigel nám ukázal dvě pérovky prehistorických obluďček, které mu věnoval Zdeněk Burian, Egon slíbil, že okoukne podnik pro příští KJV, bych věděl, kam pozvat dr. Vladimíra Svobodu. S Honzou Kovanicem jsme řešili, zda na křest jeho knihy pozvat Marcela Grúna či Jiřího Grygara, já byl pro oba; kdyby se ukázalo, že kosmické lety ani astronomie už dnešní degenerovaný fandom nezajímají, tak by si mohli povídat spolu.

Podzimní porada

● **14. října** odjždíme s Lucasem a Jiřinou Vorlovou (a s Pagim:-) Pagiho autem na Podzimní poradu SFK ČS Fandumu.

Když jsme dorazili do Pohody, měl jsem v úmyslu vybrat pro sebe pokoj bez chrápálů (nebudu je vyjmenovávat, seznam účastníků porady bude jinde) a pro Islington bez Silvera, Lucase a podobných nočních bouřliváků. Protože oba požadavky vypadaly na první pohled slučitelně, zabral jsem jeden trojlůžkový pokojík, brzy se ukázalo, že rohový, a byla v něm taková zima, že jsem večer chrápal i já. Navíc jako by v pátek nestačila kosa, udělalo si pár bezohledných jedinců, jak z řad jednajících zástupců, tak fanoušků, jejichž hlavní zásluhou je, že dělají tržbu Frantovi, ale bohužel i pár členů rady, chodba-párty na našem patře.

Těšil jsem se, jak je před sedmou vzbudím na seminář, proč na poradu nejezdí nové kluby, ale když mně řvoucí banda dovolila usnout, spal jsem celých pět hodin skoro až do devíti.

Vlastní jednání bylo poměrně klidné a rychlé, po pěti či jen čtyřech hodinách spánku neměl nikdo chuť se hádat.

Zvolili jsme novou radu ČS Fandumu v ČR, Dárečka nahradil Lucas a Skogena Bidlo. Poděkoval jsem odcházejícím členům Rady a zadoufal, že pro to nebudou pro fandum pracovat méně. Předsedou se po Pagim stal Martin Koutný, který se doposud věnoval hlavně CKČ. Jejeho administrování se od příštího ročníku ujme Roman Paulík.

Odpoledne jsem si povídal hlavně s Brňáky, vídáme se tak 3x do roka a Porady jsou k tomu nejlepší příležitosti.

Večer už byla celkem nuda, až dokud mladší přítomné fanynky nenavrhy hru na pravdu, nejdřív jsem se zaradoval, že budu mít spoustu materiálů pro Odposlechnuto v této rubrice, ale pak jsem zjistil, že jde o imitování nejmenovaného organi-

zátora Festivalů fantazie. Nicméně, pokud něco neprovedeme s programem, odjedu nejspíše příští rok již v sobotu.

● **17. října** jsem vypustil RUR, se všemi se jistě uvidím zítra na SSSR, Sheckleyho povídky, které mi Filip slíbil, někde blokuje démon Pavlovský a jinak snad nic nového nevyšlo.

SSSR

● **18. října** ve Skanzenu rezervovala Jolana čtyřicet míst pro dinosaury. A dobře udělala, po letech se objevil Miloš „Albert“ Podpěra, z Plzně dorazil Dáreček, poprvé přišla Stáňa Lálová (organizátorka Trpaslíkonu), Robert Rameš s Helenou (Stáninou dcerou), Honza Kovanic, Edita Dufková, Filip Gotfrid a jeho děvčata, Pavel Weigel, Peřo Pavelko a pár jeho obdivovatelů, Richard Klíčnik nám ukazoval sborníček z literární soutěže, kde jeho poezie zvítězila v jedné z kategorií, Tereza Nekovářová, ta mě pozvala na své přednášky o neurální etologii, ale obávám se, že bych asi nevěděl, o čem mluví, přece jen jsem jen poučený laik.

Samozřejmě dorazila spousta autentických dinosaurů: např. Honza Hlavička, Ivan Kmínek, Jirka Doležal, Vašek Vlk st. Franta Novotný nám vyprávěl o tom, jak pro Albatros převyprávěl Robinsona, už se na tu jeho turbo verzi těším. Nakonec s drobným zpožděním dorazil i Otec Zakladatel Jirka W. Procházka, sál jej přivítal potleskem.

Zábava se zjevně vydařila, protože nejménějším v čele s Jolanou ujelo i poslední metro.

■ **18. října** proběhl 1. noční prodej knih v brněnském ARR-KISU. Otevřeno od 18:00 do 24:00 hodin. Myšlenka poskytnout tuto netradiční otevírací dobu fanouškům sci-fi, fantasy a hororu napadl na pravidelné týdenní „redakční radě“ Zdeňka „Tuneláře“ a Karla S. Mnoho současných čtenářů opouští svá pracoviště až v pozdních hodinách a nabídka některých obchůdků je tak pro ně tak nedostupná. A tak tato večerní otevírací doba byla vstřícným krokem k novým návštěvníkům Arr-kisu. A byli jsme překvapeni kolik, nám neznámých tvář, navštívilo malé knihkupectví po setmění, koupilo si knihu, bylo překvapeno knižní premií (jak jinak než hororovou) věnovanou zdarma ke každému nákupu a u moravského vína si navíc podiskutovalo o novinkách, osvědčených autorech a žánru vůbec. A návštěvníků bylo tolik, že zůstalo otevřeno i přes půlnoc...

Karel Soukup

● **19. října** nám v Krakatitu nad albem předával své zážitky a zkušenosti z cesty po Číně náš občasný přispěvatel a recenzent Jarek Kopeček.

Dověděli jsme se, že nádraží Peking – východ bylo určitě Miévilovou inspirací pro Perdido. Ale i bez SF reminiscencí je cestování vlakem po Číně zajímavé. Po několika pokusech islamistů (dnes již hloubí tunely v Tibetu), dělat zmatek i v Číně je na tamních nádražích režim jako jinde na letištích. Lístek je nutné kupovat den předem, každé nástupiště má svou vlastní čekárnu (rozdělenou na části podle toho, jak drahý lístek máte), na perón vás pustí dvacet minut před odjezdem vašeho vlaku, každý vagon má svého průvodčího, který vám vymění jízdenku za příslušnou místenku, pak vás na patřičné zastávce vzbudí, vezme si od vás místenku, vrátí vám jízdenku, kterou

se pak ještě prokážete, aby vás pustili z nádraží. Nejspíš díky tomuto orientální korupci bránícímu systému nejsou čínské vlaky ověšené cestujícími jako pakistánské autobusy.

Čína se svou budhisticko-taoistickou tradicí je posetá chrámy a památníky. Dokonce i nesmrtelní zde mají hrobky. Ve městě, jehož jméno jsem zapomněl, mají Zpívající fontánu, velkou asi jako Václavák, která způsobuje drobný déšť v širokém okolí. I čas tam plyne nějak jinak. Do jedné památky se muselo vcházet nějakou oklikou, za zeměměřeni v době našich husitských válek byl poškozen strop, ještě se nedostali k opravě. Velký zájem turistů budí městečko Šaolin, vyhořelo v roce 25 minulého století, teď ho Číňané znovu staví, větší a starší...

Číňané milují chlupaté psy, na každé druhé fotce se potloukal nějaký voříšek. Jarek je z žertu nazval strážci socialismu. Když se kdosi zeptal, zda jsou to tak ostří psi, dostalo se mu odpovědi, že na nejostřejšího psa narazíte v restauraci, když se kuchaři utrhne ruka s kořením.

● **20. října** v Krakatitu Egon zrušil říjnovou schůzku KJV pro nedostatek vhodných hospod. Já jsem dal pár slov s Peřou Pavelkem o nedělním vinném soaré a odkvačil.

V metru jsem pak potkal Přemka Houzvičku. Přestěhoval se z doskočiště Sebevrahů pod Nuselákem do Dejvic, dělá v Profitu a i jinak vypadá spokojeně. Bibliografii česky vydané SF má připravenou, ale nedaří se mu setkat se s Laserem. S pražskou SF komunitou moc nekomunikuje, snad jen s fanoušky Babylonu 5, stále v něm hlode křivda, které se mu dostalo na/po pražském Parconu 2001. Kdybych se rozkrájel, nevzpomenu si již, co se tehdy přihodilo, že by něco s Černou Ďurou? (Tohle je asi projev relativity v běžném životě :-)

● **21. října** jsem se zastavil v bývalém Krakatitu 2, dnes **Nástupišti 9¾**. Netopej se tam nad fakturami vzpamatovával z Frankfurtského veletrhu. Přiblížil mi tamní dění nějak takhle: Celý pražský Svět knihy by se vešel do jednoho tamního sálu. Ve Frankfurtu jsou ale takové sály čtyři nad sebou v každém pavilonu a těch pavilonů je tam deset.

● **23. října** u Peti Pavelka relaxujeme po víkendů věnovaném rodině. Za nejvýznamější kulinařský počín bych označil dort, který s Ondřejem upekla Martička Šebestová-Drahovzalová, kdo spáchal Pomazánku sedmi plamenů jsem nevypátral.

● **24. října** na chvíli do RUR a pak Divadlo na Vinohradech: *Vrátila se jedné noci*. Jirásková a Vydra příjemně překvapili a navíc to je skoro (rodinný) horor.

Zdeněk Rampas

■ **24. října** jsme dokázali trpělivě počkat až na levnější pondělí a nešli na film Wallace & Gromit: Prokletí králíkodlaka hned na premiéru. Královsky jsme se pak bavili už v předfilmu s našimi kultovními opeřenci, hlavní film pak byl opravdovým koncertem v nejlepších tradicích studia Aardman.

Marvin

■ **24. října** organizátoři Fénixconu 2005 obdrželi písemné potvrzení účasti Andrzeje Sapkowského na letošním conu v hotelu Avanti. Dobrý důvod pro svolání speciální „redakční rady“.

■ **25. října** proběhl 2. noční prodej knih v brněnském ARR-KISU, konal se týden po úspěšné premiéře. A protože se během této doby informace o dalším termínu prodeje rozkřikla nejen mezi fandomem, tak se o půlnoci v malém specializovaném krámku nedalo téměř hnout...

Karel Soukup

Jak jsem k SF (a fandomu) přišla

Tak to vám přesně nepovím. Asi bych potřebovala nějaké to holotropní dýchání anebo cestu do pravěku. Faktem je, že si nejlepe dokážu vzpomenout na horor.

Jen si to představte: Veliká vila se čtyřmi byty, na půdě metrů zrní a neustálý pohyb. Ten barák se už od pohledu chvěl, myši s ním lomcovaly jako blechy s vořechem. Nejstarší sen, co mi uvíznul v paměti, byl právě o tom.

Na zeď za sítí mé postýlky dopadal kousek světa od ulice. Najednou uprostřed začal růst světelný púlkruh, dokud nezabral celou délku postýlky. Nebylo úniku, tajil se mi dech a tělo tuhlo. Potom se uprostřed objevila tmavá skvrna, temný černý stín, vztyčila se a vítězně narovnála. Zvedlo to hlavu, otevřelo tlamu, až bylo vidět dlouhé přední zuby. Třeštila jsem oči. Potom to přišlo: Strašlivé, pánovitě, mocně zapištění!

No, v časech, kdy si mamka běžným hmatem chytala ve spánku po noční košili myšky, bylo dost naivní čekat nějakou empatii. Myš zvíčí vlčáka mne neomlouvala a tak nezbylo, než to nějak přežít. Neopírám, že na to padlo pár pročůraných ložních souprav, ale posléze jsem se naučila o myších dost a dost, zvláště při vědeckých pokusech svého bratra. Nejdřív je choval v terárku, ale po ohryzaném prstu o ně přišel. Prý dřív, než dostane vzteklinu. Když se dostal ke vzduchovce, začal je střílet a já za ním nosila kořist jako správný honec, hezky za očásky. Trs asi pěti hlodavců málem propasíroval jednu paní skrze okno, neboť jsem stále nemohla pochopit, proč před mou nataženou paží couvá a neobdivuje přesnou bráchovu mušku. Na omluvu nezasáhnoucí rodičů dodávám, že otec se bezmocně svíjel smíchy, mamka dělala v kuchyni kafe a ta návštěva ječela příliš tenounce a pisklavě.

Jo, to byly časy! Havraňský cukrovar skrýval mnohá kouzla techniky a nebezpečí, která jsem si odnepaměti vryla do hlavíčky. Například za kampaně se chodilo poctivě přes můstky, žádné přeskakování. Koryty se hnala voda s nasekanou řepou. O kus dál v hlubokých nádržích s mizerným nízkým zábradlím se něco vápnilo a o žiravině jsem díky bratrově strašidelným poudačkám měla docela správné představy. Motala jsem se kolem dělníků a vyslechla leccos o běhu továrny, vlezla ke strojívdci úzkokolejky a taky se připeřila k normální dráze, co po ní přijížděly opravdové vlaky. Což mi všechno dohromady v deváté třídě zachránilo jednušku z chemie na výzu, protože výrobu cukru jsem dovedla popsat, jako bych těch devět roků zmizelo a já zase prošla vrátnicí. A taky mne to navěky vtáhlo do úcty k hejblatům a zvědavosti, proč. (Že bych to drze označila i za původ odvahy čist techničtější sci-fi?)

No a do té myši vily patří také začátek aktivní tvorby, dá-li se o tom tak vznešeně mluvit. Jednou se mi zdálo o obroví, co přišel strašit a různě honit mlsnou princeznu. Vylézal z největšího kotle hradní kuchyně a já si k tomu příběhu domýšlela další a další detaily. Vydržel mi dlouho, patřil k nejlepším. Zhruba

po čtyřech letech, ve třetí třídě, jsem to osekala na pohádku. Ne jen tak obyčejnou, vylezla z toho logopedická pomůcka pro kluka, který nedokázal vyslovit „Ř“ a měl ho nahradit „D“. Jo, kdyby mi ten padouch nezlomil pravítko, mohl si zkrátit dydlání nejmiň o půl roku! Zlomil pravítko, nedostal nic.

V družině po přestěhování do města jsem založila klub čarodějnic, ale moc radosti mi nepřinášel. Holky byly naprosto nemožné. Snad jsem po nich nechtěla tak moc. Co by jim udělalo pár desítek zaklínadel, když se docela slušně pamatovala? S lidmi v Kadani byla vůbec potíž. Zírali, když jsem kašlala na holky a šla na procházku s míčem. Hry s holkami byly totiž blbě. Ony si donesly k pískovišti oblečky, co jim ušily maminky, jenže většinou natahovaly na panny takové ty kusy hadrů s vystříženými dírami. Tra párna. Jako kdyby byl takový problém vzít jehlu a přidat aspoň knoflík. Když jsem začala kreslit panenky na vystříhování a dělala na ně spousty parádních princeznovských rób, ani to nedokázaly vystříhnout se záložkami! To bylo lepší vzít míč, vést ho na tyčce a vyšlápnout si třeba do města. Na náměstí byl bufet Koruna, tam jsem dala na pult korunu, řekla jsem „Tu moji točenou“ a spokojeně vyžáhla tu nejlepší limču ve městě. Orosenou, pěni-vou, hezky mezi štamgasty a jejich púllitry. Paní vedoucí, co se jí říkalo Máma, na tu švandu vzpomínala ještě po letech, kdy jsem už měla před maturitou.

Přestala jsem chodit s míčem ještě před pátou třídou. To mě totiž kluci během válčení s holkama vzali mezi sebe jakožto stopaře. Znala jsem džungli kolem Bystřického potoka od mokřadel k mostku a to kluci asi moc ne. Oni si navzájem v partách vymezovali malé úseky a mlátili se kvůli několika metrům čtverečním nebo stromům. Bylo jich prostě moc, všechno bandy z paneláků. Já courala i za kopce. Dneska se tomu hrdě říká „lesopark“, můj revír byl ale větší. Samozřejmě, že jsem to měla zakázané. Jenže lepší běhat po kopcích, než projít lynčem znuděné party. Po povzbuzujících slovech mamky: „Jdi a zmlaf je taky“ jsem se zařídila po svém. Uměla jsem chodit skoro neslyšně a plížit se, že by Seton žasnul. Nikoho jsem nepotkala a tudíž mi nic nehrozilo. Když totiž lezete po kopcích a skalách, stačí nedělat blbosti a nemáte se čeho bát. Doopravdy ubližujou jenom lidi. A to platí dodneška.

Tak vidíte, v dávné prehistorii jsem si užila kde čeho. Nestihla jsem se zmínit o vílách, létání s větrem, koukání do ústí namířené zbraně, mém vlastním „Řbitově zvířátek“ nebo mezinárodní ostudě- chci říci slávě -mé angažované poezie. Ba ještě hůř: Když jsem se vymotala z dětství, puberty a jakžtakž dospěla, svedla mne SF s manželem, protože v pustině neznalých jsme my dva znali všechno, co do té doby po Čechách a Slovensku vyšlo. Jeden titul, byť trochu mimo oboru, nás vylčnil a spojil definitivně. Všichni kolem přemýšleli, cože tam nacházíme vtipného. Je symbolický pro náš vztah dodneška: $E=m.c^2$, láska má.

Anna Šochová

Ještě úžasnější než úžasná dobrodružství

Michael Chabon se roku 1963 sice narodil ve Washingtonu. Jeho jméno se čte francouzsky „Šabón“, což překvapí u čtení prózy, která tak autenticky popisuje Ameriku. Chabon vystudoval anglickou literaturu a živil se jako novinář. Úžasná dobrodružství jsou jeho čtvrtá kniha, roku 2000 vyšla pod názvem Zlatý věk. O rok později za ni dostal Pulitzerovu cenu.

První, co vytane na mysl, asi bude otázka: Jak někdo může dostat Pulitzerovu cenu za román o komiksech? Odpověď je jednoduchá, komiksy jsou pouze jednou z kulís výtečného románu Michela Chabona.

Hlavním hrdinou celého románu není ani Kavalier, ani Clay, je jím druhá světová válka, která působí jako katalyzátor na oba titulní hrdiny i celý svět kolem nich.

Českému čtenáři bude kniha blízká od prvních stránek, kdy je příběh zasazen do Prahy těsně před válkou. Josef Kavalier je synem rodičů patřících k pražské židovské inteligenci, a snad právě proto je jeho osud předem nalinkován – z okupovaného města, symbolicky s pražským Golemem, prchá jako jediný z celé rodiny za hranice státu.

První – pražská – část je jakýmsi preludiem celého románu, které je nezbytné pro pochopení komplexní stavby díla. Kavalier se od dětství zajímal o kreslení, eskamotérství a úniky. V okamžiku, kdy provede únik největší, únik z obklíčeného Československa, začíná jej Josef pocívat jako pouhý zbabělý útěk, za nímž následuje pocit viny za rodinu, která neměla to štěstí. Sebeobviňování je prakticky hmatatelné pod povrchem celého příběhu.

Zmlácený Kavalier je postaven do osobnostního konfliktu se svým americkým, obrnou postiženým bratrancem Sammy Clayem, který i přesto, že sociální zázemí jeho rodiny není ani zdaleka tak dobré, jako bylo prostředí, z něhož vyšel Josef, působí na první pohled v okamžik setkání obou jejich vesmírů jako člověk, jemuž patří celý svět. Snad právě pro tyto kontrasty si hrdinové dokonale sednou a utvoří tvůrčí tandem, který výrazně zasáhne do právě se rodícího zlatého věku komiksů.

Do komiksů je promítáno to, čím bychom chtěli být

Takto zní základní premisa části, která vypráví o komiksech. Clay touží být zdravý a silný, Kavalier touží pomoci uniknout své rodině a vůbec všem z Evropy zmítané konfliktem. Zrodí se postava Eskapisty, komiksového hrdiny, do kterého se oba mladíci mohou projektovat. Superhrdinský komiks představuje přelom třicátých a čtyřicátých let v Americe. Promítají se do něj všechny tužby, které v té době -náctiletí měli. Amerika, která překonala velkou krizi a zaznamenává ekonomický růst, je tím pravým místem pro pestře oděné nadlidi, kteří nejsou v civilním životě příliš úspěšní. Můžeme zde spatřovat symbol velmoci, která se z velkých potíží přerouje ve cosi neporazitelného. Faktická Hitlerova hrozba dala komiksům ten poslední impuls, aby se z nich stal fenomén, který otlásl celou Amerikou.

Nejdůležitější je PROC

Právě na této vlně se svezou Kavalier s Clayem, kterým není ani dvacet a kteří patří k cílové skupině čtenářů vlastních komiksů. Zároveň si však uvědomí, že pokud má mít jejich hrdina úspěch, musí vymyslet druhý příběhový plán. Nějaký důvod, proč se chová tak, jak se chová. Za vzor si vezmou Batmana Boba Kanea, jemuž zabili v dětství rodiče. Paralelně s tímto příběhem se v Kavalierovi opět probudí jeho pocit viny a touha pomoci všem utlačovaným v srdci Evropy. A Eskapista to může udělat daleko lépe než chudý mladík z Čech, zároveň se však stává prostředkem, který umožňuje měnit hrdinům reálný svět.

Na pozadí tohoto příběhu o hledání amerického snu Chabon s přehledem popisuje New York té doby, jenž si svou životností díky všem popsaným detailům nezadá s opravdovostí New Yorku kupříkladu ve Velkém Gatsbym. Chabon má obrovský talent oživit všechnu dobovou parádu této metropole i s reálnými postavami kulturního světa té doby.

Osobní války Kavaliera a Claye

Všechny tyto skutečnosti sice tvoří nedílnou součást příběhu, ale hlavní linií jsou stále osobní osudy titulních postav, kteří i v New Yorku prožívají prostřednictvím svých komiksů válku velmi intenzivně. Mimo ni je Chabon nechává prožívat jejich romance, které jsou v Josefově případě zatemněny vlastním sebeobviňováním, v případě Sammyho nelehkým hledáním sexuální orientace.

Kniha je propracována do nejmenších detailů a zasloužila by rozbor na desítky stránek, vedlejších motivů a obrazů je zde nepočítané, jednoduše řečeno – Pulitzerova cena je naprosto zasloužená, dílo patří mezi velké americké romány.

Ztráta dechu však postihuje závěrečnou část knihy, jakýsi epilog, který se odehrává až po válce. Jak bylo řečeno, ta byla hlavním hrdinou celého příběhu a pokud hlavní hrdina zemře, příběh se dá vyprávět dost obtížně. Poválečné události v podstatě spějí tam, kam musí, aby bylo učiněno za dost pravidlům příběhu, jen se zdá, že Chabon už nemá tak přesnou představu, co ještě říci a co ne. V porovnání s tím, jak skvěle používá literární zkratky v celém díle, je s podivem, jak rozplizle konec působí. To však kupodivu nekazí dojem z velkolepého díla.

Chabon se snaží v závěru symbolicky uzavřít kruh a na scénu opět přivádí pražského Golema, který stál na samém začátku Kavalierovy cesty. Truhla je však pouze plná vltavského jílů, z kterého byl Golem vyroben. Tak Chabon naznačuje konečné usmíření s minulostí a uzavírání to, co se stalo do té doby jak v životech protagonistů, tak ve světě komiksu a celém světě reálném.

Chabon sice odpoví na všechny otázky, které v románu nastolil, ale čtenáři díky silnému estetickému zážitku zůstává spousta materiálu k přemýšlení na dlouhé a dlouhé hodiny.

Richard Klíčník

Tatracon 2005 (pokračování ze strany 1) jiným hraničním přečodem, protože denní vlaky jezdí jinudy a nám se nechtělo zpátky podobným nočním spojem. Lístek nám vypsalí zadarmo, protože to bylo kratší trasou, i když EC, a tedy levnější.

V půl osmé jsme odjeli minibusem s Rampasovými do Čingova, stejně jako loni, evidentně jezdí další rychlík chvíli po tom našem couráku. Prezidentská rodinka se trhla do chaty Sova a my dva jsme čekali před hotelem Trio do osmi, než nám personál otevřel a po vyslovení kouzelného zaklínadla „Mio Butora“ nám rovnou přidělil pokoj, který jsme si sami vybrali. Nebylo sice ještě mnoho hodin, ale výlet na Kelta na „parkovisku“ před Lesnicí nemohl nic pokazit, spát se nám stejně ještě nechtělo. První oběd na Tatraconu jsme absolvovali v jedenáct v Salaši – první a poslední. Od minule se zhoršili i v polívce – řídká, vodová, minimum fazolí, snad jen ty prefabrikované pirohy ušly. Zlepšil se místní Kozel, dá se už pít, i když to není žádná euforie, ale to není zásluha Salaše, ale Heinekena.

Po cestě zpátky jsme zjistili, že letos je centrálou Tatraconu zvolen penzión Hradisko, kde se už potloukali první návštěvníci. Přivítali jsme se s Miem a vyzvedli si visačky, DVD s loňským videem a trička, letos jsem si vybral sytě zelené (modré mám z loňska, ještě mi chybí červené a budu mít celou duhu. Jen žluté nechci, sedaly by na mě mušky jako loni na Marvina).

Odpoledne jsem se konečně osprchoval a pár hodin vyspal, potom jsme si dali večeři v Triu (dobrý smažák s hranolky) a již zmíněný Kozel. Při hledání společnosti jsme většinu přítomných našli na zahrádce PARK Hotelu. Sice tam nikdo nebydlí, ale tradice je tradice. Přivítali jsme se s dalšími známými a kamarády: s Mamčou, Iňou, Máriem, Vlastíkem a Michelle, Včielkou, Krtkem a taky se Zdeňkem Žákem (loni s námi bydlel na pokoji), který si letos přivedl pihovatou přítelkyni a nechtěl, aby se s námi seznamovala (nejspíš hlavně se mnou, ale vůbec nechápu proč J), ovšem domluvil si rovnou s námi výlet na neděli ráno na Tomášovský výhled.

Večer jsme trávili na pokoji u televize STV1 při sledování filmu Adéla ještě nevečeřela, bohužel černobíle kvůli nekvalitnímu signálu. Chytáme ještě STV2, Markízu, JOJ a nějaké MTV – normálně by mi to bylo fuk, ale koncem týdne jsme to bohužel dost využili.

Neděle 31. 7. (soukromý výlet a bouřka)

Vzbudili jsme se kolem sedmé, Marvin ještě podřimoval a já si do půl deváté četl Darwinovy děti. Snídaně v Triu – čaj s citronem, omeleta (vejce a sýr), Marv totéž bez sýra. Borůvkový džem, med, máslo, chleba v dostatečném množství. Švédské stoly se prý budou chystat, až nás zájemců o snídani bude víc. Přisedl si iFan, kterému nahoře řval sedmiměsíční syn, konejšný manželkou Daškou. Včera si půjčil můj telefon a za dva hovory mi provolal čtyři piva, které jsem si pak postupně vybíral. O půl desáté jsme v Hradisku hledali Zdeňka Žáka, že spolu vyrazíme na domluvený výlet na Tomášovský výhled, ale jediný živý tvor byla paní v kuchyni. Šli jsme proto sami kolem Tataranu na výhled a ústím Bieleho potoka nazpátek, což nám pár hodin zabralo, a kousek od Lesnice jsme potkali Zdeňka s přítelkyní, který se nevěřičně ptal, jestli se už vracíme, prý si rád o

dovolené pospí. Tož to my taky, ale co je moc, je příliš. Zašli jsme na jednoho Kelta a pak na oběd do Lesnice, já si dal své oblíbené strapačky s kyslou kapustou a oškvarkami, loni mi to moc chutnalo a letos taky – kdybych se víc nesoustředil na půvabnou číšnici a na to, že se potom jako dveře od chlíva. Nejde to moc dohromady, zpcený nemůžete flirtovat, proto mi stačil i profesionální úsměv. Je to tady dražší než jinde v okolí, ale nezklamete se a dávají i sádlo s chlebem jako předkrm při čekání na hlavní chod.

Se dvěma zastávkami u hotelu Čingov a na terase PARK hotelu jsme se doplazili ve dvě odpoledne do Tria a po sprše zahájili siestu až do pěti, kdy na Hradisku začíná slavnostní zahájení Tatraconu a loňské video. Dali jsme si lahvového Smádného mnicha a dozvěděli jsme se, že zahájení začíná až v šest. Mamča opět nezklamala, nám řekla, že v pět. Vzhledem k blížící se bouřce jsme vyrazili z Hradiska přes louku do hotelu Čingov na večeři a vyhnuli jsme se tak krátké spršce. Po cestě jsme potkali teprve se vracějícího Zdeňka Žáka. Marv si dal uhlíkové špagety a já pánev Steffi – anglickou zeleninu, fazole, kuřecí a klobásu, vše orestované a podávané na pánvi s dřevěnou lžící. Vynikající. Chvilí trvalo, než jsme jídlo dostali, a tak jsme propásli vystoupení šesti pěkných děvčat, které zařídil na zahájení Mio. Přišli jsme až na video z minulého Tatraconu, resp. na DVD. Potom začalo přšet znovu, ale to už byla většina lidí pryč. Zhlédli jsme ještě rok 2003 a 2002 (můj nejoblíbenější rok 2001 opět chyběl, to byl můj první Tatracon, poslední na Tataranu) a v dešťové pauze jsme s Marvem vyrazili na hotel. Na terase Tria seděli manželé Talašovi, Benda a Mikeš, tak jsme si přisedli; později dorazila Zuzka a iFan (Daška stále trčí v pokoji s malým Tomáškem), který mi začal splácet dluh v Kozlech. Loni bych ho hnal, ale letos se slovenský Kozel už dal pít. Bouřka se zanedlouho opět vrátila v plné síle a my jsme

Nejmladší tatraconská generace, zatím v kleci, jak je to ne/dávno, co jí byly třeba Mirka a Alenka

byli zahnáni dovnitř, načež se ještě vypily dvě sedmičky vlašského ryzlinku (já bílé nemusím, tak jsem zůstal u piva), poklábosilo se o zážitcích na vodě a vlakových příhodách a asi v jedenáct jsme šli na kutě. Tedy jen já s Marvinem, ostatní ještě pokračovali v předsáli v křesilkách. Na dobrou noc jsme ještě viděli večerníček Hercule Poirota a kousek Žoldáků.

Benda a spol. nejsou až tak špatná společnost, v hotelu Trio si nemají celkem nač stěžovat a prozatím jsou snesitelní. Prozradili jsme, že máme s sebou láhev dvanáctileté skotské whisky, a všichni rovnou přiznali, že tohle bude házení perel sviním, ale stejně jim dáme ochutnat, už jen proto, abychom se podívali, jak se budou ksichtit po rašelině z Islay.

Pondělí 1. 8. (hromadný výlet na Košiarny Briežok)

Bouřka trvala přes celou noc a přestala zuřit až k ránu, ale vypadá to, že jasně modrá obloha pro pár dní skončila, je úplně zataženo a dnešní tradiční výlet na Košiarny Briežok je (tradičně) ohrožen deštěm. Jedno plus však možná noční dešťový přívál měl – pomohlo to uhasit požár, co už pár dní postupoval po Vysokých Tatrách v polomech loňské vichřice. Ranní větrání pokoje chladným čistým povětrím nám pokazilo nějaké pako, které si vedle na balkónu zapálilo cigaretu. U snídaně – tentokrát už byly švédské stoly, tak jsem se nacpal – jsme se dozvěděli, že místní cikáni se už pokusili vlámat do další chatky (první už vykradli ze soboty na neděli, když hosté spali) právě během té noční bouřky. Jenže na Sově jsou dvoje dveře a než se stihli vlámat do vnitřních, vzbudila se Míša Rampasová a vyplašila je. Během dne se začalo položertem uvažovat o pořízení nožů a sukovic, jenže místní zloději jsou velmi plaší, šanci bychom měli tak s noktovizorem a odstřelovačkou.

Výlet na Košiarny Briežok a Soviu skalu se nakonec povedl, šlo nás sice jen kolem dvaceti, ale vzhledem k ochlazení a mrakům jsem propotil jen jedno tričko a jeden kapesník při utírání čela. Ovály se mi daří odhánět máváním kšiltovkou, ale dělám to i preventivně, když pochoduju, a od Halieny jsem si málem vysloužil přezdívku „Flagellant“, jak se tím pořád mlátím do zad (nakonec mě tak nazval Benda o pár dní později). S Dášou Mehešovou jsem probral její důvody složení funkcí a aktivit kolem Fandomu, zvlášť koordinování slovenské části balíků CKČ. Asi to přebere Vilo Búr, což není špatný, ale jestli se mu podaří prosadit stejnou věc, kterou Dáša marně tři roky prosazovala a pak to vzdala – totiž elektronickou distribuci hodnocených prací CKČ –, to není vůbec jisté. Její argumenty zní dobře, ale pořád nestačí na můj názor, že fyzickým vytvářením čtyř kopií vlastních prací se skupina autorů vytříbí a ubude tím jak hodně chyb, tak i špatných děl. Nedávno jsem si znovu ověřil, že elektronická média produkují neuvěřitelné paskvily v rámci menších soutěží. Navíc drtivá většina porotců, co znám, raděj čte papírové verze a ne každý porotce má počítač, na kterém by eventuální elektronickou verzi mohl spustit a přečíst. Mnohem raději budu mít porotce, kteří si knihu koupí nebo půjčí, než ty, kteří si ji stáhnou z internetu. Nicméně během debaty jsme došli na Košiarny Briežok do hospody a dali si odých a pivo. Marvin potutelně navrhoval čilejší účastníkům výlet na Medvediu hlavu, což je kopec poblíž, ale bohužel se nikdo nechytí, a tak zřejmě zůstaneme jediní, kdo tam kdy v rámci Tatraconů posledních let zavítal. Další cesta na Soviu skalu vedla mírně do kopce, pak zase z kopce a nakonec do prudkého svahu v polomu, což nevypadalo věrohodně, ale byl to správný směr postupu, protože jsme na vyhlídku vylezli a chvíli se kochali panoramatem od střechy hotelu Čingov přes

Flóru a Salaš po Lesnicu, včetně nejrůznějších chatek roztodivných tvarů – jedna vypadala jako plechová pyramida. Nahore jsme našli kromě výhledu taky Melkora s přítelkyní, ti s námi nikdy nechodí hromadně, většinou je potkáme, jak jdou podobnou trasu opačným směrem. Výlet natáčel jak Mio, tak i Mamča, to zas bude za rok vypečené video. Omladina s námi většinou nešla; Pagičata, Veronika Haliénová a Pavel Rampas zřejmě zase hráli nějaké to Dračí doupe, tentokrát staticky a „doma“, možná nějakou hru na tom předpotopním notebooku, co ho má Ondřej Holan. To je jako brát si práci na dovolenou, fuj.

Cestou dolů ze Soví skály jsme nějak odbočili a pachtili se přes padlé stromy po extrémně prudkém a vlhkém svahu a vylezli jsme mimo turistickou stezku u chatky č.1308, našťást majitel nebyl doma. Přes louku a tradičně zavřený bufet lhla jsme spěchali na oběd, to už každý za sebe, já s Marvinem opět do Lesnice, byla nejbliž. Krtko vychvaloval během výletu domácí uzenou klobášu z Lesnice, tak jsme si ji oba dali, ale nestálo to za to – byla příliš suchá a ostrá na to, aby byla vynikající.

Po nezbytné sprše a siestě s knihami (Darwinovy děti a Diamantový věk) bylo najednou půl sedmé a tedy čas na další gáblík. Tentokrát jsme se nadlábli u nás v Triu, ale sortiment čtyř jídel se nezměnil, tak jsem zkusil ovocné knedlíky, a ač byly evidentně z polotovaru, jíst se daly. Přisedli si k nám Vlastik s Michelle a ukázali nám svatební fotografie se slovy, že už je konečně někomu na Tatraconu udají. Byla to hezká malá svatba, ženich v šedém fraku a nevěsta v bílé blůzce a rudé sukni, protože objednané šaty předchozí zákaznice náhodou „ztratila“ a nebyl čas moc vybírat. Ze sciifistů byli přítomni na obřadu Honza Kantůrek, Egon Čierny a Martin Corn, dalších jsem si nevšiml, možná ještě Františka Vrbenská.

Po večeři jsme zapoměli objednat snídaní na druhý den, tak doufám, že se najíme, a spolu s lahví dvanáctileté Caol-ily jsme se vydali hledat společnost, protože v hotelové restauraci byla jen čišnice, i když velmi milá. Zakotvili jsme u Rampasů na Sově (prezidentovi jsem věnoval jeden výtisk KRACHU 2004), kde zrovna rozdělali oheň kvůli špekáčkům k večeři. Michaela vytáhla láhev Magistra, paní Haliénová fernet, ale my jsme zůstali věrní své skotské. Prezidentovi jsme nalili panáka, kterého statečně vypil a přežil i stručný čtvrt hodinový Marvinův výklad o původu whisky a způsobu pití. Poslechli jsme si rodičovskou výměnu názorů s Pavlem Rampasem, který evidentně prožívá opoziční část puberty, odsekáváje způsobem, na který si ještě dobře pamatuju, takže bych se taky udržel a ani bych ho za ty kecy moc neztloukl. Nutno dodat, že jeho rodiče to berou se stoickým klidem, což je nejlepší způsob (taky nejpohodlnější). Později si přisedl ještě Vlastik s Michelle a Daisy, proběhli okolo Mio s Krtem při hledání Pagiho, který po chvíli taky prošel kolem, a nakonec ještě dorazil Zdeněk Žák s přítelkyní (pořád jí nemůžu přijít na jméno) a dostal od nás taky panáka. Po prvním doušku se mu huba zkřivila a na druhý raděj vypil všechn zbytek, aby to měl za sebou, ale na závěr prohlásil, že aspoň pěkně hřeje. Dobře jsme to s Marvinem v pátek vybrali, silná rašelina chutná málokomu, hodně nám zbudu.

Kolem desáté začalo být chladno i v bundách – divil jsem se Halienovi, který se klepal v tričku – a taky proto jsme se rozloučili a po cestě na Trio jsme obdivovali hvězdnou oblohu, která se na pár hodin úplně vyčistila. Někteří měli i tu trpělivost sledovat meteory, mně stačil pohled na Mléčnou dráhu, ta už ani u nás v dědině nebývá vidět, pouze když vypadne proud veřejnému osvětlení.

Úterý 2. 8. (táborák skoro do rána)

Ráno mě opět vzbudil smrad doutnajícího odpadu z tabáku, tak jsem se dopotácel v polospánku k oknu a dovřel ho. Mám s tím dlouholeté zkušenosti; má sousedka v bytě podle mnou vždycky ráno vyvětrává vyhulený byt, bohužel teplý puch stoupá vzhůru a žene se ke mně, tak už raději větrám jen v noci. Snídal jsem už chvíli po osmé a bez včerejšího domlouvání – sympatická usměvavá číšnice nám sdělila, že teď už budou švédské stoly pokaždé. S lítostivým pohledem na opečenou klobásu jsem si dal jen volské oko, sýr, zeleninu, chléb, rohlíky, máslo, pomerančový džus, bílou kávu a čaj (děta je prevít) a na požádání pak spolu s Marvinem hrnek horké vody pro každého, kam jsem již na terase vložil svůj English Breakfast od Dilmahu a Marvin Lapsang Souchong od Jacksona. Uzená vůně Marvinova čaje probudila vedle sedícího Krtka, který pil své druhé ranní pivo, a zcela probrán byl opečenou klobásou na Kunderově talíři, takže se zvedl a proti své vůli si dal klobásu též se slovy, že tedy místo snídaně vynechá oběd. Poklábosili jsme o bývalých kamarádech, ze kterých velkoměsta dělají workoholiky bez pocitu pohody a mění je ve zbohatlé snoby a děsné ožraly. Tedy klábosil Krtko a Kunder, já a Marv jsme s anglickým klidem upijeli čaj a poslouchali. Jako další program jsem navrhl válení na pokoji, což jsme splnili na dvě stě procent, když jsme přidali četbu. Já už dorazil Darwinovy děti a byly vážně dobré, překlad Jany Rečkové v náročném vědeckém textu nezklamal.

Oběd jsem si dali ve Flóře – já zbojnickou ihlu, Marv sladké rizoto. Recepční Flóry mi ochotně vzala můj pohled s Tomášovským výhledem, že mi ho pošle s hotelovou poštou, posílal jsem ho do práce, kolegyně sbírá ofrankované pohledy.

V obchůdku na parkovišti u Lesnice jsem si koupil na pokoj dva litry Budiše a tašku jablek, kvůli vyváženosti stravy, a též kvůli rovnováze jsme vypili jednoho Kelta jako digestiv. Jak jsme zjistili cestou zpátky kolem zahrádky restaurace PARK hotelu, v noci přijel Slavo Slaboň, Miro Páříčka (má nové zuby) a Mirka Páříčková, kterou jsem tu věru nečekal. Vypadá hodně hubená jak před dvěma lety, ale pořád pěkně, i když ono nedefinovatelné kouzlo, které z ní vyzařovalo, je už pryč. Sedli jsme na terasu za nimi a za Heňom, LKT, Heňkou Galgociovou, Vlastíkem, Michelle, Mamčou, Máriem, Krtkem a v poklidu jsme trávili teplé odpoledne až do půl šesté, kdy jsme si šli před večerí dát chvíli siestu vleže. Před Triem jsme potkali Bendu, Zuzku a iFana (Daška s Tomáškem hlídali na balkóně), kteří se nás ptali na pétanquové koule a viditelně je zklamalo zjištění, že s sebou žádné nemáme; chtěli si zahrát. Tahat dvě kila navíc vlakem se mi fakt nechtělo a Marvin se rozhodl nehrát celé léto až do pokračování ligy v posledním srpnovém dni.

malá odbočka: mé hodnocení skotské single malt whisky Caol-ila (12 y.), oblast Islay, 46%, nezávislé plnění Whisky Galore.

Barva světlého bronzu, vůně silně rašelinová, chuť opět velmi rašelinová s trochou štiplavého kouře a sladu. Vyvíjí se zprvu ostře, nejlépe chutná druhá sklenička, když se chuťové pohárky adaptují a lépe vnímají. Dojezd dlouhý a příjemný. Výborná pro vyznavače rašeliny, ostatní překvapí svou silou.

Trochu jsme si zdírmili asi do sedmi večer a pak jsme se vrátili do PARK hotelu na večeri. Od ložiska sice zdrazilí ubytování a proto tam letos nikdo z Tatracoňáků nebydlí, ale hodně rozšířili jídelniček a každé jídlo mají vyfotografované, takže si analfabeti můžou vybírat podle vzhledu. Já si dal smažené rybí filé s vařeným bramborem, Marvin něco podobného včerejšímu kuřecímu soté. Ceny jsou již podobné Flóře a Lesnici, možná kapánek levnější. Letos je v PARK hotelu plno cizinců, kupodivu jsem u večere nejvíč slyšel angličtinu. Vrátili jsme se na zahrádku do Tria, protože při našem odchodu na večeri tam byla početná společnost. Půlhodinku jsme sledovali Škorpíka, Dárečka, Včielku a Bendu, jak hrají desítkový mariáš, a na poprvé to byla docela bžunda, protože jako protřelí hráči, co si umí spočítat list, na jednu hranou partii dalších pět rovnou položili. Kouzelně to zakončil Škorpík, když se po rozdání naklonil k Dárečkovi a ukázal mu list, načež na něj Dáreček chvíli koukal a pak zvolna pronesl: „Ale já hraju proti tobě, ty vole.“ Koušek dál seděl Melkor s přítelkyní, která celou dobu hrála na loutnu a zpívala a jako obvykle ji skoro nikdo neposlouchal. Ve svých středověkých ohozech působili jako pomýlení cestovatelé v čase. Postupně se někteří přesunuli pod zahrádku, kde za stromy bylo obezděné ohniště, a založili táboráček. Benda měl s sebou kytaru, tak se s ní dělil se Škorpíkem a hráli až do tmy – Bendovy písně jsem skoro neznal, u Škorpíka jsem si občas zazpíval. Včielka si nad ohněm opékala slaninu, ale jinak se lidi spíš koukali do plamenů a pobrukovali si. Samozřejmě se pilo, Benda, Zuzka, iFana a další rozdělávali jednu láhev vína za druhou, nakonec se stáhly myslím čtyři. Postupně lidi ubývalo, ale kolem desáté to osvěžilo pár vyhozených z PARK hotelu, kde se zavíralo, a o chvílku později přišla mládež ze Sovy – Halienovci, Pagičata a Rampas mladší. Nakonec tam kromě mne, Marvinu a mládeže bez Jitky zůstal jen Krtko, Heňo, Miro Páříčka a LKT, který vždycky na Tatracoconu slaví narozeniny. Marvin odešel kolem jedné, já s Heňom a Páříčkou jsme s Veronikou probírali její osmnáctiny a běh času na Tatracoconech. Heňo s Mírom vzpomínali na dobu, kdy Veroničina máma ještě nebyla Halienová, a tvrdili, že jim ji Veronika hodně připomíná. Verča se nám mimo jiné svěřila, že by ráda do Brna na vejšku; myslím, že ji rádi v Pochmurné neděli poskytneme patronát (jen jestli by to rodiče nepoložili). LKT a chlapi seděli u ohně a snažili se zpívat tak vehementně, že musel přijít Dáreček a požádat o klid pro malého iFana. Asi ve tři ráno se rozhodlo, že už toho bylo akorát, a mládež se pokusila podepřít hodně unaveného LKT na cestě na Sovu a na Hradisko. K nejbližším chatkám na kopci se jim to dařilo, ale pak si LKT všiml, že se mu snaží někdo pomáhat, zapřel se a nešlo s ním hnout. Mladí odešli na Sovu, Heňo s LKT chvíli casnoval, až se mu Mi-

ro vytrhl, chvíli pobíhal mezi smrčky a občas padal, že by mu záviděl kdejaký filmový kaskadér, až se usadil na štěrkové cestičce u skluzavky. Heňo mu marně domlouval, až jsem přišel já se slovy, že ho budeme muset odtáhnout, protože sám zřejmě neudělá ani krok, čímž jsem ho naštvál a on se vlastními silami postavil a odkráčel směrem Hradisko. Heňo ho z pozdálí jistil a mládež čekala na Sově, kdyby bylo třeba pomoci. Já tyhle akční opice fakt nesnáším. Mimochodem druhý den byl LKT naprosto v pohodě, ovšem ke guláši přišel až po poledni. Já jsem při návratu na Trio ještě potkal Vlastíka s Michelle a Mamčou, kteří právě dopijeli poslední zásoby na zahrádce. Konečně jsem identifikoval ranního balkónového kuřáka – je to Mamča.

Středa 3. 8. (guláš)

Vzbudil jsem se už o půl osmé, světlo mne vždycky spolehlivě probere. Na švédském stole bylo kolem deváté zase trochu méně jídla, ale klobásu jsem tentokrát nevynechal, jen chyběly rohlíky, pomerančový džus a větší hrnky. Stejně jsem se najedl, co se do mne vešlo, abych přežil čekání na guláš, ale tentokrát ho měl v režii Igor Melicherčík, u kotle stál Krtko a vařilo se v kotli v peci na zahrádce Hradiska, což bylo dohromady skvělé, protože to bylo ve stínu, spotřebovalo se minimum dřeva a guláš byl hotový už ve tři. Jednu chvíli se tam sešly hned tři kamery najednou, foťáky ani nepočítám, takže dokumentace bude dost. Chvíli po snídani jsme s Marvinem a s dalšími dvěma škrábali brambory až do poslední, pak si šel Marvin čistit ruku, že práce už bylo dost, a já se koukal na další přípravy, občas něco nakrájel, občas přiložil polínko pod kotel a na poslední půlhodinu jsem vystřídal Krtka v míchání u kotle. Letos se si

Spokojení kuchaři

ce nepřevařovala přidávaná voda, ale taky se na zahuštění nepoužil ani kousek chleba, pouze brambory nakrájené na titěrnosti (málem jsem si u toho několikrát ukrojil levý ukazovák) a dva Smádní mniši pro chuť. Určitě bych osobně jemněji nakrájel mrkev, nemám rád tlustá kolečka, ale jinak to byl skvělý, hustý a chuťově výborný guláš. Někteří si do misek ještě přidávali víc česneku nadrobno a víc majoránky, ale já si ho jen lehce přisolil a byl přesně podle mých představ. Dáreček

nám k tomu všemu pouštěl vlastní extralouhý výběr rockových balad, ale kromě několika přeslazených kousků to bylo příjemné. Po guláši jsme zašli ještě na ŠŠ do PARK hotelu, ale jak jsme zjistili, další sem chodí spíš na pravou českou kofolu. Je dobrá, na dobrou kávu ale zase musíte do Tria, inu všude je něco. Poté jsme se odvalili na pokoj vytrávit a letošní bingo jsme opět vynechali. O sedmé jsme si dali večeri, ale jelikož venku hustě pršelo (vypadá to na delší dobu) a na terase Tria se nacházelo jen šest mariášníků, co si dali turnaj – teď už chápu Piterova slova, že se Šumperáky byvá nuda, když se pustí do karet –, vrátili jsme se do pokoje podívat se na předpověď počasí. Potvrdila, co jsme viděli venku – do konce Tatraconu bude pršet. Zhlédli jsme film na STV1 a po desáté zalehli, přece jen bylo třeba dospat včerejší noc.

Natěšení strážníci (foto Dáreček)

Čtvrtek 4. 8. (bowling)

Celou noc pršelo a roura k okapu vede metr od našeho okna, takže mě ve čtyři ráno vzbudilo rytmické fukání, jako když Smrtka naklepává kosu. Navíc mě bolel palec pravé ruky, který dnes budu potřebovat na bowling, tak jsem si na něj rozsvítil v koupelně a našel jsem v něm zapichnutého něco tenčího než vlas. Většinu se mi podařilo vytáhnout pinzetou, ale obávám se, že budu mít handicap. Ke snídani, tentokrát nejpestřejší za celý pobyt, měli poprvé džbán teplého kakaa, takže jsem si nařadil pořádný hrnek a dvě velké buchty k tomu, stejně tak i Marvin. Přemýšlel jsem o nášupu, ale bylo před půl desátou a v deset se mělo začít ve Spišské Nové Vsi boulovat, tak jsme raději šli najít někoho, kdo nás tam vezme s sebou. Nakonec jsme vyrazili jako první s Dárečkem Kunderovým autem a poslouchali cestou Kundera, jak si stěžuje na Krtka, který ho už třikrát „v noci“ vzbudil – vzhledem k tomu, kdy se tady chodí spát, je hlasitý hovor před otevřeným oknem v sedm ráno mučení třetího stupně. Krtko mimochodem zase nehrál bowling, protože čekal na telefon od své sestry Lucky, kterou měl vyzvednout na nádraží. Přijeli jsme před desátou, ale číšník ještě spal, tak jsme počkali, až ho uklížečka vzbudí, a začalo se hrát asi ve čtvrt. Napřed nás bylo vhodných 16, tak jsme se po čtyřech rozdělili do čtyř drah, ale než jsme se stihli jednou otočit, přibyli další a museli jsme začínat hru znovu, a když jsme hráli další celou hru, už nás bylo šest. V naší dráze zcela vpravo jsem hrál

já, Marvin, Včielka, Věrka od Zdeňka Žáka (konečně jsem zjistil její jméno), malý Tomáš Butora a trochu větší Tomáš od Heňa, kterého na další hru vystřídal Halienu. Včielce a klukům to moc nešlo, na malého Tomáše byly koule těžké a Včielka s Tomem a Halienu nemohli přijít na ten správný grif. Já a Věrka jsme na tom byli líp, ale nejlepší z nás byl Marvin, který v prvním kole nahrál 115 a nakonec se 197 body obsadil 3. místo mezi muži i celkově a dostal kovové pouzdro na vizitky, zatímco Věrka v ženách zvítězila se 188 body a obdržela balíček kosmetiky Nivea. Za druhá místa se dávala láhev vína, ze kterého měla radost Zuzka Pěchulová. Marvinovo třetí místo je o to cennější, že se před něj dostali jen druhý Talaš a první Benda a kdyby měl tak dobré druhé kolo jako první, vyhrál by i nad nimi. Pochmurná neděle tak opět prokázala svou všestranost. Dráhy se ovšem od loňska nezměnily, při rovných hodech bez falše to koule vynášelo doprava, takže jsem v několika případech přišel o jasný SPARE, ostatně Vlasta Talaš, který hrál na dráze zcela vlevo, si posteskl nad kvalitou v podobném duchu.

Jelikož se během bowlingu zase rozpršelo, na oběd jsme šli jen do PARK hotelu a pak zpátky do Triu na popolední siestu. Ovádí sice i při dvaceti stupních a dešti stále hledali čerstvou krev, neuměli si ale poradit s rozevřenými deštníky, protože tupe nalétávali shora. Počasí bylo stále mizernější, po obědě se začalo víc ochlazovat. Ze zoufalství jsem odpoledne zapnul televizi a přežil několik dílů televizních seriálů od německého Helicopter přes americký Adventure Inc. až po konečně slušný kanadský Směr jih, který však už byl z pozdějších sérií a proto slabší. Na večeri to vypadalo podobně jako včera, jen s tím rozdílem, že šestice nehrála mariáš venku, ale uvnitř; zkrátka nuda. Ani na barmanku se člověk nemohl dívat se zalíbením, neboť stále sloužila ta anorektička ze včerejška. Během jídla dorazil v šortkách a pláštěnce Miro Páříčka, hledaje někoho, kdo by ho zavezl do Popradu za dcerou Mirkou, která musela odjet a zrovna večer se vracela zpátky na Tatracon. Nakonec ukecal Bendu, byli ale pryč jen deset minut, když se zčistajasna vedle mne zjevila Mirka a ptala se na otce. Přijela totiž stopem a minuli se. Páříčka si s sebou pochopitelně nevezl mobil a po chvíli pátrání se zjistilo, že Benda má svůj na pokoji. Vrátili se asi za hodinu, když je přestalo bavit čekání a hledání. Jediné další vzrušení večera nastalo, když došel sud s Kozlem a musel se narazit nový, tak jsme se s Marvem raději vrátili na pokoj a pře-trpěli starou akčárnu s Burtem Reynoldsem a konverzační černošskou komedii Dva na hru. Kdybych tušil, jaká nuda bude, snad jsem se přidal k Talašovi, Kunderovi a ostatním, kteří jeli do Spišské na Constantina, i když bych to viděl už potřetí v krátkém čase.

Pátek 5. 8. (Hó – šinatí! Hól – kítaki! Hodžhó – tam!)

Hned po probuzení jsem si slíbil, že dnes rozhodně vyhledám jinou společnost než náruživě karbaníky, zvlášť když je to poslední den Tatraconu. Po snídani, na kterou jsme v devět přišli jako úplně první, se v jídelně objevil Škorpík, opět bez chuti na jídlo. Na otázku, jak dlouho to včera táhli, odpověděl, že dlouho, a navíc se prý poslední dvě hodiny hádali o ekonomii

ce. Ještě že jsme se nudili u televize. Stále slouží ta extrémně štíhlá barmanka, ale ohánět se umí, to ano. Mladší pokojská je ovšem nádherná divenka, pravda, asi dvakrát mladší než já. Po opět opulentní snídani jsem se chtěl jít podívat po jízdním řádu autobusů pro případ, že by se nám zítra ráno nepovedlo nikoho ukecat k odvozu, ale přidal se i Marvin a vyklubala se z toho dvouhodinová procházka (konečně přestalo na chvíli pršet) přes Tatran se zastávkou na Keltovi před Lesnicí. Dali jsme jedno, popovídali si s místní důchodkyní a pak zašli na oběd do hotelu Čingov, který jsem klidně mohl vynechat, protože jsem ani během procházky nespoteboval energii ze snídaně a snědl jsem tak asi půlku. Na Hradisku bylo zamčeno, Sova vypadala opuštěně, tak jsme šli zase trávit siestu na pokoj. Kolikrát jsem to už napsal? Snad každý den. Nebylo mi po obědě dvakrát dobře, tak jsem si byl dvakrát ulevit a ještě si vypůjčil panáka na baru, abych si mohl nalít trochu Caol-ily na vytrávení. Pomohlo to.

Na večeri jsem si dal palačinky a po zaplacení mi zbylo přesně 32 korun slovenských, když nepočítám těch šest stovek, co mám na zaplacení snídání. iFan mi koupil poslední pivo z dluhu, tak jsem ho vzal lahvové, abych přinesl vzorek domů otci. Se zbytkem skotské jsme se vydali hledat společnost, ale na Hradisku jim zakazují konzumaci donesených nápojů – kručí já tam bydlet, tak udělám bugr, co mi kdo může v penzionu přikazovat – a na Sově už polovina osazenstva jede domů, tak jsme chvíli postáli u baru v PARK hotelu, kde se zformovaly dvě skupinky, z nichž jedna obsadila výklenek restaurace a nevešli jsme se, a druhá vlastně jen večerela, tak jsme zase skončili na Triu. Cestou jsme si dvakrát připili – na končící Tatracon a na to, že konečně po týdnu zase zapnuli Tatry. Zbytek whisky jsme dorazili u televize a už se nám nechtělo nikam znovu vyrazet. Za lepšího počasí bychom seděli někde u ohně, ale nebylo nám práno. Snad příští rok.

Sobota 6. 8. (odjezd)

Po poslední snídani v hotelu Trio jsme zaplatili všechny naše švédské stoly a zabalili si zbytek věcí, abychom stihli autobus v 9:35 od Lesnice. Když jsme se šli rozloučit s Miem a napsat „pár slov“ do kroniky, loučil se zrovna Slavo Slaboň, který cestoval stejným EC v 10:20, takže zavolal pro nás tři taxíka a bylo to rychlé, levné a bez námahy. Na nádraží jsem si koupil Pravdu a SME, abych měl ve vlaku co číst, ale na to jsem si už musel půjčit stovku od Marvina.

Cesta do Brna probíhala v pohodě, jen jsme raději přestoupili v Ostravě než v Olomouci, neboť mít na přestup na rychlík do Brna 3 minuty nebo 50 minut je rozdíl, zvlášť při pravidelných zpožděních EC vlaků. Projížděli jsme kolem páté odpoledne přes mou rodnou vísku, ale pořád nejsem takový frajer, abych si zatlhl za záchranou brzdu, tudíž jsem se domů dostal až večer.

Tatracon nám letos dopřál docela dost deštivých hodin, které jsme trávili vsedě a vleže a pro mě osobně to mělo dva důsledky, které se navzájem nevylučují – jsem sice v mínusu o kilo, které dlužím Marvinovi, zato jsem dvě kila přibral. Odpočínul jsem si dokonale - příští rok to musím vyběhat.

Miles Teg

PARCON 2005: Chotěboř, Chotěboř, překrásné město

Letos jsem si řekl, že si na Parconu užiju krásné Chotěboře, zejména plaváním v některém místním rybníku či procházky podél Doubravky. Leč přišlo, a tak jsem jen v sobotu dopoledne po snídani zašel do zámeckého parku. Před zámek, kde i nadále sídlí městské muzeum, jsem narazil na jakéhosi vidláka v holínách. Avšak byl krátce ostříhán a noblesního vystupování. Potvrdil, že v patnáctihektarovém parku se mohu volně procházet. Byltě to majitel, pan Jan Josef Dobrzenský. A ten park je vážně senza! Je protkán pěknými cestičkami, trávník jest zastřižen a překotné větve stromů jsou umně vyřezány. U hráze rybníka je připraveno i malé molo, jsou tu břehy strmé, a nemohli byste se jinak dotknout hladiny.

Spokojený jsem byl s Chotěboří.

Letos jsem se usídlil na levném lůžku ve Smetance, a byli jsme tam pouze dva. V noci se tu konal noční klid, jen asi ještě ve 2 ráno Pravdovic hoši dopovlékali spacáky a polštáře...

Avšak poprvé jsem si na Parconu vůbec neužil žádné přednášky, takže po mně nemůžete chtít žádné referáty. Jediná přednáška, na které jsem byl, byla ta, co jsem držel společně s Editou Dufkovou ohledně záchrany technologické civilizace pomocí robinsonských skladů. Na to, že jsme šli v pátek v osm večer proti Žambochovi ve Velkém sále, jsme měli ve svém Zrcadlovém sále celkem plno. Na jedné přednášce jsem teda byl – a nakonec jsem si jí i užíval, ale nikolikoryvěk jakožto divák.

Pak byl čas drobné večere, načež jsem šel na Mosteckého představování začínajících spisovatelů. Zase jsem si to tak neužil, protože mě Jarďa vytáhl k dalším veličinám na pódium. Parcon jsem si jako divák užil až na skvělém nočním představení filmu „Svět zítřka“.

V sobotu ráno jsem se mrkl do toho parku, pak od deseti spěchal za hochy a dívkami ze SFK Palantír na vyhlášení výsledků skvělé soutěže Vidoucí. Letos vyhrál v kategorii veřejné poroty Vladimír Němec se svou povídkou Zrcadlo, vítězkou poroty odborné se stala Hana Veselá s Goblímem. Pak porotci vznesli připomínky k několika prvním povídkám – nejvíc jich měli právě ke Goblínovi. No jo, jenže Hanka Veselá s ním vyhrála. K mému Srpnovému času nepřišla jediná výtka, jenže byla halt

třetí... I tak je pardubický perník s pravou echt cukrovou polevou sladkou odměnou! I vy pište, příští ročník bude trochu jiný, ale perník pro první tři ve dvou kategoriích zůstává.

Načež jsme kecali, někteří z nás i obědvali, a přišel čas autorského čtení povídek Ondřeje Neffa. Aston, který se nedávno dočkal konečně plnoletosti, si psaní povídek viditelně užívá. A taky si v nich vyřizuje účty s reálnými hajzly za volantem, například. Ale opět žádná přednáška, zase jenom spisovatel.

Běžel jsem se ještě podívat na vyhlášení cen „Černá d'ura“ (jeden z nominovaných byl značně nespokojen a hovořil o „os-trakizaci“) a též Zlaté zebry. Rozkošnou zebříčku získal David Klempíř za Humoresku.

Spisovatelé mě zajímají, tak jsem se mrkl od čtyř hodin za Rečkovou, Vrbenskou a Dufkovou a dvě hodiny jsme s nimi kecali. A s dalšími fany, které zajímají čeští autoři.

Načež začaly neuvěřitelné pořadatelské šachy s přehazováním divadla a vyhlásování cen, takže jsme s hodinovým zpožděním usedli k divadelnímu představení... No, ony to byly pašije. Zaklep hrál pěkně, ale možná trochu mimo. Nevychutnal jsem si to – asi kvůli tomu zpoždění. Jo, vyhlášení nejlepší fantasy se konalo, poklepávání mečem na ramena a pozdvihnutí do slechtického stavu, jako pokaždé. Tentokrát byly pasovány dámy: Anna Šochová za povídku Zrcadlová brána věčnosti (zase zrcadlo!), Martina Šrámková za povídku Špatné časy a čerstvá Vidoucí Hana Veselá za povídku Ozubené zasnuby.

Asi až od půl deváté nastal hřeb každého správného Parconu, vyhlásování CKČ. Nejdříve byla ovšem předána cena Československého fandomu. Mloka obdržel nepřítomný Stanislav Komárek, především za překlady Sapkowského.

Moderátoři Martin Koutný a Jaroslav Mostecký vyhlásili ještě před samotnou CKČ její „čtvrtou kategorii – román přes 300 stran“, totiž výsledky druhého ročníku soutěže Trifid. Podruhé v něm vyhrála Karolína Francová, ale o jejím letošním románu nic nevím. Nic nám k němu neřekla, nebylať přítomna. Dalším oceněným románem byl můj „Zapomeňte na Mars“. Právě jsem dodělal autorské korektury, tak snad po prázdninách vyjde. „Že by konečně po čase pořádná česká hard SF?“ ptal se ve svém blogu Ondřej Nekola. Doufám, že jo. →

PRAVDA O TEMNÉM MÁGU PRAVDŮVI

No a pak konečně přišlo vyhlášení Ceny Karla Čapka. Pulce za krátkou povídku Já chci sestřičku! jsem uchvátil mezi všemi mladistvými nominovanými já. Mloka získala Jana Jůzlová za Obojek. Zapamatujte si to jméno. Mně tedy jako porotci utkvěla v paměti její novela Monolit, která ve své kategorii byla druhá! Ale cenu za novelu dostala Legenda o Garonně Jiřího Mazurka. Když jsem ji četl, přímo jsem před sebou viděl tu krásnou japoindní krajinu s průzračnou atmosférou jako ve filmech Mizakiho. A se šermováním ve zpomaleném čase. A

Jana Jůzlová, vítězka CKČ v kategorii povídky

pak, samozřejmě, ta zrcadla. (Vloni byly krysy, letos zase zrcadla...)

A nakonec ještě vylezl Vašek Pravda s poněkud překvapivým vyhlášením výsledků soutěže Aeronautilus. Zdá se mi, jako by tu někdo vyslyšel mé zoufalé volání po ocenění českých autorů, které mi chybělo na letošní Akademii. Ona to tedy není soutěž, avšak anketa, kterou vyhlásila společnost Trienalis. Ale vybrali dobře. Více snad bude v jiném článku. Zde zmíním jen, že skleněnou sošku s kovovými hroty získali mj. Pagi za Sarden a (nepřítomný) Aston jako „velmistr žánru“. A Editě Dufkové přeju cenu za povídku Za okraj světa z loňské CKČ.

No, bylo to pěkný. Ale už se těším na příští Parcon na Taurconu, kde si snad konečně vychutnám nějakou skvostnou přednášku!

Jan Kovanec (Šaman)

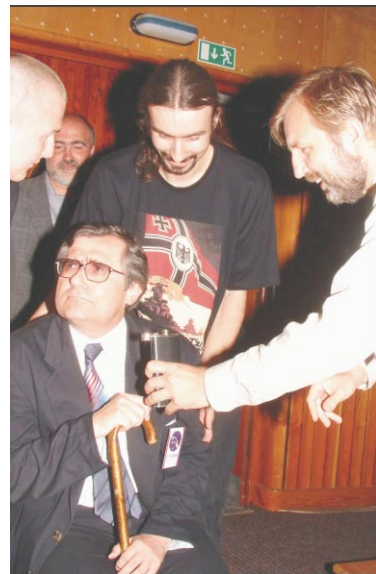
Byl jsem dlouho slepý, ale již jsem prohlédl: Václav Pravda používá pro naplnění svých megalomanských plánů a prostor v Chotěboři černou magii. Vizte následující zážitek.

Před rokem jsem byl návštěvníkem jeho Festivalu Fantazie. Co čert nechtěl – a já už vůbec ne –, navštívil mne tam zánět v zubu. Po mém nesmělém dotazu na zubní pohotovost Vašek zorganizoval chotěbořského starostu a zubaře, aby mi hned následující ráno pomohli od bolesti. Jak naivně jsem jim tenkrát v duchu i nahlas děkoval!

Letos jsem na FF odjel znovu – a hle: šestý den jsem se probudil s tímtéž problémem, jen v jiné části chrupu. Podvědomí mne varovalo, abych vydržel a nesvěřoval se s tím, ale útlolitná kamarádka Jitka, která již nemohla poslouchat moje skučení, to udělala za mne. Chotěbořský zubař sice nebyl k máni, ale Vašek zburcoval pohotovost (byl to den státního svátku) ve Světle nad Sázavou, zaangažoval do věci vůz a syna Hanky Mudrové a hle: za pár hodin bylo sice ne po problému, ale rozhodně po bolesti. Opět jsem děkoval, opět jsem pěl chválu, jako asi každý, koho přestanou bolet zuby.

Teprve doma se mi celá věc rozležela v hlavě: tohle přeci nemohla být náhoda! Vašek je ve spojení s nějakými temnými silami, nebo možná sám vládne magicou mocí, a sesílá na své hosty nemoci a bolesti, aby jim od nich vzápětí zázračně pomohl. No co si asi řekne takový podobně postižený a vzápětí uzdravený návštěvník conu, který příští rok chtěl jet místo do Chotěboře na Kanárské ostrovy? Usoudí, že kdyby odjel na Kanáry – kde nikoho nezná – a rozbolel jej zub, co si počne bez Pravdy? Kdo mu v neznámé zemi sežene zubaře, odvoz, etc, etc? Pročež nejede na Kanáry – beztak tam mají vedro a draho –, ale do Chotěboře. Tam z jeho polštáře Vašek potajmu odebere pár vypadlých vlasů, do jeho woodoo loutky zapíchá něco špendlíků (no proč myslíte, že na FF jsou všechny nástěnky lepené – špendlíky z celé Chotěboře skoupí vždycky Vašek!), a když bolestí se kroutící nešťastník poptává léka-

ře, Václav patřičného odborníka „zázračně“ sežene. (O odhalení těchto takydotů coby podvodníků, kteří pouze po vaší návštěvě zavolají k Pravdovým, aby

Čerstvě rozmrazený prezident ČS. Fandomu

z patřičné loutky vytahali špendlíky, se na tomto místě dočtete příště.)

I Sherlock Holmes přeci kdysi řekl: „Vytřídíme-li všechny nemožnosti, pak to, co zůstane, musí být Pravda, jakkoliv se nám zdá nepravděpodobná.“ Proto se zavazují, že příští rok opět pojedou na FF do Chotěboře a na vlastní zuby vyzkouším, zda jsem se nemýlil. A začne-li mě tam opět něco bolet – je to jasné: Václav Pravda je temný mág a všichni jsme už navždy odsouzeni jezdit na dovolenou k němu, protože nikde jinde nám od bolesti tak promptně nepomohou.

Donedávna velmi vděčný Filip G.

Ne všichni jezdí do Chotěboře jen trpět, někteří si to i docela užívají, viz fotky na této i předchozí straně. Tam se nám nevešly popisky a proto vězte, že zobrazují Jarka Mosteckého a Václava Pravdu, jak si předávají Aeronautila, dole Egon Čierny za aktivního přihlížení Jany Rečkové, Františky Vrbenské, Honzy Kanůrka a Šimona pasuje Annu Šochovou.

KWARK

8/2005

Horory tela

„Budúcnosť... je to, čo sa absolútne odlišuje od konštituovanej normality a môže sa vyhlasať, *prezentovať* ako druh netvornosti“ (Derrida 1976, s. 5).

Znetvorené telo bolo vždy znakom netvora. Línia telesného znetvorenia vonkajším zásahom, ktorý má za následok aj duševné znetvorenie, vedie od Shelleyovej *Frankensteina* a Wellsovho románu *Ostrov Dr. Moreaua* (1886) do súčasnosti. Zo šiestich filmových verzií *Muchy* na námety George Langelaana, 1957 (*The Fly*, Kurt Neumann 1958; *Return of the Fly*, Edward L. Bernds 1959; *Curse of the Fly*, ??? 1965; *The Fly*, David Cronenberg 1986; *The Fly 2*, Chris Walas 1989) je najznámejšie spracovanie D. Cronenberga, ktoré získalo Oscara za make-up.

Pred netvorom varuje jeho znetvorený výzor, ale netvor mrzačí človeka. Moderným netvorom (ani publiku) nestačí metafyzika, tichá hrôza a psychológia. Horor sa vrátil k mučiacim nástrojom stredoveku, k nožom a pílam (zdokonaleným na motorové), k tečúcej krvi, odrezaným údom, k rozpáraným bruchám, k spálenému mäsu a polámaným kostiam.

Filmy ako *Night of the Living Dead* (George Romero 1968) či *Halloween* (John Carpenter 1978) hovoria novou rečou tela. Ich obrazy útočia na telo, stredoveký „chrám ducha“, sú verejnou urážkou antického ideálu kalokagathie, jednoty fyzickej a duchovnej krásy. Znetvorené telo sa stalo ústredným znakom symboliky, vyjadrujúcej ústup kultúrnych hodnôt veku rozumu.

Zmenila sa aj smrť. Predstavy o smrti a posmrtnom živote boli kedysi výsostným územím metafyziky, náboženstva a filozofie. V 20. storočí sa stali technickými úvahami v medicíne, v biológii a v kybernetike. Hororový netvor sa živí násilím a smrťou. Zo *Spisov X* sa dozvieme, čo sa stane s ľudským telom, keď sa uvarí, rozdrví, zabalzamuje zaživa, zmrazí, ožiarí, rozreže žiletkou, upečie, zmutuje, keď spálené exploduje pod skalpelom na pitevnom stole.

Strašidelným domom netvora sa stalo ľudské telo, kyborgizované v postindustriálnej civilizácii a ohrozené čiernou magiou biotechnológií. Výskumy umelej inteligencie obnovili predstavu, že telo je len príbytkom duše, cyberpunk popularizoval nehmotných netvorov umelej inteligencie. Zahmlili sa hranice medzi človekom a strojom, medzi prírodným a umelým (*Matrix*, Andy a Larry Wachowski 1999).

Viaceri vedci predpokladajú, že možno skonštruovať stroje inteligentnejšie ako človek (Paul, Cox, Moravec, Kurzweil a i.). V optimistickom variante tohto scenára ľudia asimilujú techniku, ktorá dramaticky zvýši ich schopnosti, najmä inteligenciu

Netvor ako definitorická pomôcka človeka (dokončení)

a životaschopnosť: vznikne nová rasa nadľudí. V pesimistickom scenári „deti ľudstva“ prekonajú svojich rodičov a ľudia podľaň svojím výtvorom, alebo sa stanú menejcennou a nepotrebnou vetvou stromu evolúcie. Tieto varianty možno predpokladať nielen pre vývoj strojevej umelej inteligencie, ale azda ešte pravdepodobnejšie pre vznik Homo superior pomocou biotechnológií.

Telo moderného netvora predstavuje dve protirečivé etiky evolúcie: „rebríček prírody“ vývoj antropomorfizuje a kladie človeka na vrchol, ale Darwinov „strom života“ odmieta predstavu o človeku ako o privilegovanej bytosti, o vrchole vývoja prírody. Všeobecnejšia etika „stromu života“ je zrejme, iba nie je jasné, čo robí, ak sa človek stretne s netvornými, ktoré nepokladajú za vrchol prírodnej evolúcie človeka, ale seba.

Kánon menom *Godzila*

Godzila debutovala ako *Gojira* (Ishirō Honda 1954). (Meno „Godzilla“ je dvojitou narázkou na anglické „gorilla“ a na japonský výraz pre veľrybu.) Obrovský predhistorický jašter pustoší Tokyo, lebo atómové testy ho prebudili z predhistorického spánku. Nasledovali desiatky verzií, japonských, amerických aj iných, hraných aj animovaných, dramatických aj komických, filmových, divadelných aj hudobných.

Godzila bola reakciou na historicky nový strach z atómových zbraní aj na národnú hanbu vojenskej porážky a okupácie Japonska. Film mal väčší úspech u japonských detí, ktoré nezažili 2. svetovú vojnu než u ich rodičov, a v zahraničí rovnaký ohlas ako v Japonsku, lebo vytvoril nového netvora.

Nasledovali desiatky napodobení – *Mothra*, *Rodan*, *Ghidra* atď. *Godzila* sa stala národným symbolom vzdoru Japoncov proti vplyvu Západu, predovšetkým USA, hymnou na ich kultúru a spoločnosť. Aj na Hollywoodskej *Godzille* (1998) nemeckého režiséra Rolanda Emmericha spolupracovalo japonské štúdio Toho a japonskí odborníci.

Po filmoch ako *Son of Godzilla* (Jun Fukuda 1967) či *Godzilla Vs. Destroyah* (*Gojira VS Desutoroia*, Takao Okawara 1995) sa *Godzily* zmocnili Američania, proti ktorým bol zameraný prototyp z roku 1954. Vznikli detské televízne verzie, napríklad *The Godzilla Power Hour* (Takeo Murata a Ishirō Honda 1978); v produkcii Hanna-Barbera vznikla *The Godzilla Show*, neskôr premenovaná na *The Godzilla/Globe Trotters Hour* (do deja sa zaplietli Harlem Globetrotters), nasledovalo premenovanie na *The Godzilla/Dynomutt Hour* s Funky Phantomom a napokon sa ku *Godzile* pripojil Hong Kong Phooey (*The Godzilla/Hong Kong Phooey Hour*). Kultúrna kritika sa zmenila na paródiu.

Celosvetovú dinosauromaniu azda lepšie vysvetľuje schopnosť priemyslu zábavy zobraziť praveké jaštery ako atraktívne obludy než záujem publika o hľadanie stratených svetov a ekológiu. Evolučná perspektíva však poukazuje na tendencie strachu z „iného“ vo filmoch od prvého *King Konga* cez *Godzilu* po série *Čel'ustí* (*Jaws*, Peter Benchley 1974), *Votrel-*

cov a *Jurského parku* (*Jurassic Park*, Steven Spielberg 1993). Filmári metonymicky používajú hypertrofovaný alebo groteskne deformovaný obraz zvieratá pre vzťah medzi človekom a beštou, „nečlovekom“.

Terminátor

Symbolický rok 1984 distopickej vízie Georgea Orwella sa stal rodným rokom *Terminátora*. Veľkého Brata vševiackej totality prekonal nové netvory. Arnold Schwarzenegger v úlohe vražedného robota fascinuje erotikou biomechanoida aj ľadovou homoerotikou zabijáckeho motorkára: kožená bunda, namiesto reči hrdelné vrčanie, neľútostné násilie, temný humor je neúmyselným prejavom oživeného mechanizmu.

Postmoderný netvor neumožňuje sympatie, len strach a nenávisť k oblude, ktorú vyrobili iné príšery. Terminátor postupne stráca ľudskú podobu, z titanovej kostry odpadáva syntetická koža a mäso. V dramatickom finále ostane technická podoba stredovekého tanca smrti, boj proti kovovej lebke, neúprosne prenasledujúcej svoju obeť.

Starý netvor sa stáva novým priateľom. Nová technika napodobňuje ľudské telo nebezpečnejšie ako mechanická nápodoba. V *Terminator 2: Judgement Day* (James Cameron 1991) sprvu ostáva masívny robot Schwarzenegger groteskne príšerný, v úlohe ochrancu je však jediným otcom, ktorého John poznal. Stará technika ochraňuje človeka pred novou a dobre naprogramovaný netvor vie simulovať náklonnosť k človeku.

Votrelec

Séria o *Votrelcoch* (*Alien*, Ridley Scott 1979; *Aliens*, James Cameron 1986; *Alien 3*, 1992, David Fincher; *Alien: Resurrection* 1997, Jean-Pierre Jeunet) sú filmy o netvorovi, čo striehne v tme, aby sa mohol vrhnúť na človeka. *Votrelec* má predchodcov i nasledovníkov (*Predator*, John Carpenter 1987 a i.).

Nápad o vesmírnom netvorovi, ktorý dokáže celé veky driať zdanlivo mŕtvu, aby pri vhodnej príležitosti ožil, je prevzatý z poviedky Johna W. Campbella (*Who Goes There?*, magazín *Astounding Science Fiction* 1938). Vyjadroval dobovú antikomunistickú hystériu, ale paranoja príbehov o prebudení zla v spiacom netvorovi, čo dokáže kradnúť telá iných bytostí a vymieňať si ich ako človek šaty, je nadčasová (*The Thing*, Howard Hawks 1951; remake *The Thing*, John Carpenter 1982, *The Thing: Terror Takes Shape*, Michael Matessimo 1998).

Votrelca ako druh netvora možno dešifrovať rôznymi spôsobmi:

- Predstavuje neschopnosť človeka ovládnuť prírodné sily. Neľútostná a nepoddajná schopnosť *Votrelca* prežiť upozorňuje vo veku ekológie, aké nemilosrdné a ľahostajné sú voči človeku prírodné sily.
- Je temnou stránkou človeka. Pri úsilí pochopiť ho nazrieme do chladných bezživotných očí svojich deštruktívnych cieľov a vlastného osudu.
- Je metaforou rasovej a kultúrnej odlišnosti, odsúdením politickej, náboženskej a ideologickej intolerancie.
- Úsilie *Votrelca* ovládnuť alebo zničiť ľudstvo symbolizuje nebezpečenstvá globalizácie, nadnárodných koncernov po-

stindustriálnej civilizácie, plazivého teroru anonymných kapitálových skupín, skrytých za ekonomické a mediálne nástroje.

- Je metaforou straty identity a transformácie osobnosti vo veku genetiky, kybernetiky a biotechnológií. Hranice medzi telom a prostredím, medzi strojom a človekom, medzi mužom a ženou sú neisté.

- Na prahu tretieho tisícročia je populárna feministická interpretácia *Votrelca*: emancipačný zápas žien mení na politický boj o dominanciu v modernom matriarcháte, žena sa opäť stáva netvorom.

Netvor v duši

Azda najstrašnejšie zo všetkých netvorov sú démoni v duši.

Stelesnenie zla v netvorovi oslobodzuje publikum od zodpovednosti za zlo. Vonkajšie netvory ohrozujú človeka z hlbín pekla, zo vzdialenej Transylvánie, zo strašidelných cintorínov, z vesmíru či zo vzdialených laboratórií. V *Podivnom prípade Dr. Jekylla a pána Hyde*a (Robert Louis Stevenson, 1886) sa nasťahovali do susedného domu. Nasťahovali sa aj do vnútra človeka. Freud a jeho nasledovníci odmietli výhovorku, že zlo je mimo nás: duša prestala byť posvätná (ak vôbec niekedy bola) a stala sa príbytkom netvorov podvedomia.

Netvory boli absolútne zlé, kým sa nezistilo, že tých netvorov, ktoré sú časťou človeka, sa nemožno zbaviť. Stevenson predvídal myšlienky Freudovej eseje *Das Unheimliche* (1919). Netvor prebúdzá sily, zapečatené v hĺbke osobnosti: uvoľnené, obracajú sa proti iným ľuďom aj proti samotnej osobnosti, sú ničivé aj sebaničivé. Spoločensky vychované vedomie je znechutené netvorom, nevedomie túži trhať, zúriť a ničiť neodolateľnou silou netvora; chce sa rozmnožovať a zahynúť.

20. storočie opustilo známy a poznateľný, a preto relatívne bezpečný svet veku rozumu, postoje verejnosti sa posunuli od dôverčivosti k paranoji. Bájni netvor, ľahko identifikovateľný podľa obľudného výzoru, sa zmenil na usmievaťého suseda, nenápadného kolegu či dokonca člena rodiny vo filmoch *Psycho* (Alfred Hitchcock 1960), *Peeping Tom* (Michael Powell 1960) či *Repulsion* (Roman Polanski 1965). Vlna hororu priniesla Stephena Kinga, filmy ako *Halloween* (John Carpenter 1978) či *Friday the 13th* (Bryan Norton 1980) zobrazili hrôzu iracionálnej každodennosti aj šíalených mäsiarov splatterpunku.

Netvor, ktorý mrzačí duše, je nebezpečnejší ako ten, ktorý vraždí telo. Parazity duše vyciavajú životnú silu človeka (novela Guy de Maupassanta *Le Horla*, 1887). Už *Kabinet Dr. Caligariho* (Robert Wiene 1919) stotožňoval netvora so šíalencom. Autori inzerovali šíaleného vedca ako netvora priamo v názve príbehu. Šialenci psychologických hororov sú obeť netvora v duši, čo precítil počas spánku rozumu.

Vibrácie potlačenej sexuality

Znetvorené bytosti v minulosti pokladali za nečisté, zrodené z abnormálnych sexuálnych praktík a pokrivených vzťahov. Životný elán starých aj nových netvorov sa obnovil vo veku AIDS a kampaní nového puritánstva. K príťažlivosti netvorov patrí erotika hrôzy.

Zdrojom erotiky netvora je súvislosť lásky a smrti. Netvor pre-

hováral Frankenstein, aby mu vytvoril družku, aj keby to malo znamenať záhubu ľudstva. King Kong prechováva nežnú náklonnosť k Fay Wrayovej, ale opakovane ohrozuje jej život. Naplnenie erotickej túžby obrovského opičieho samca by ju zabilo.

Chodník ku svätyni odporosti je obrúbený čerstvou zeleňou a kvetmi. Čaro netvora sa začína fyzickou príťažlivosťou a exotikou. Romantický, spaľujúco vášnivý upír s prenikavým pohľadom je príbuzný démonov, diablov, temných božstiev. Spája hrôzu so zmyselnosťou: oddať sa vzrušujúcemu zvodcovi, čo bezohľadne získava svoju vyvolenú za cenu krvi a zla, má pôvab zakázaného ovocia.

Upírsku erotiku nezabila ani pubertálna zabíjačka upírov Buffy. Zvodnosť netvora pramení v hlbokých vrstvách osobnosti, v bdelých snoch libida a v úniku od reality, nie v intelekt: romantický a sentimentálny sen o večnej mladosti, podrobenej nežne brutálnemu milencovi. Hrozba smrti v náručí lásky triumfuje nad otupujúcou bezpečnosťou všedného dňa, získanie neprirodzeného šťastia víťazí nad morálkou.

Démonický milenc je archetypom nebezpečného muža – ochrancu. Obdarúva ženy pocitom, že ich dokonale ochraňuje a miluje. Kto môže ženám zaslúvať intímne fantazировanie o mužovi poučenom intenzívnymi sexuálnymi zážitkami s tisícami žien počas niekoľkých storočí? Keď žena môže mať upíra, načo je jej muž?

Názory na ľudskú sexualitu a rozmnožovanie sa až do 19. storočia vyjadrovali vo vzťahu k Bohu. Nástup racionalizmu od 17. storočia priniesol nový pohľad na vzťah človeka k prírode, na morálku aj estetiku. „Vek rozumu“ priniesol diskusie o eugenike a vedeckom riadení reprodukčného procesu. Priniesol aj priemyselne organizovanú genocídu. Témy inšpirované biotechnológiami a génovým inžinierstvom na prelome tisícročí prekročili teoretickú etiku aj umelecké metafory a vstúpili do reality.

Pomocník, miláčik a komik

Premena obludy na maskota má korene v ľudovej kultúre a folklóre, stačí spomenúť si na záhradných trpaslíkov či na figúrky škandinávskych trollov.

Štúdio Universal Pictures v tridsiatych rokoch dobre zarobilo na filmových netvoroch. Na začiatku štyridsiatych zarábalo na burleskných paródiách dvojice Abbott a Costello. Paródia *Abbott and Costello Meet Frankenstein* (Charles Burton 1948) prvá predstavila slávne netvory štúdia ako zmes komédie s hororom: vo filme stretne Drakulu (hral ho sám Béla Lugosi), Vlkolaka (Lon Chaney Jr.) Frankensteinovho netvora (veterán netvorov Glenn Strange), Neviditeľného (hlas bez tela prepožičal Vincent Price), no a koho si asi zahrál Boris Karloff? :-)

Diváci sa smiali aj triasli pri filmoch *Abbott and Costello Meet the Invisible Man* (1951), *Abbott and Costello Meet Dr. Jekyll and Mr. Hyde* (1954), *Abbott and Costello Meet the Mummy* (Charles Lamont 1955). Netvorovu cestu od strašidelnosti po materinskú prítulnosť rekapituloval *Mladý Frankenstein* Mela Brooksa (*Young Frankenstein*, 1974).

Tvorcovia animovaných filmov *Loony Toons* využili komediálny potenciál rozdvojenej osobnosti Jekyll/Hyde. V animo-

vanom filme *Hyde and Hare* (1955) je Hyde *alter ego* milučkého doktora, ktorý adoptoval a premenil Zajačička Bugsa na obrovskú obludu.

Spotrebiteľsky priateľské („user friendly“) netvory ako maskoty, rodinní príslušníci či ochrancovia detí sa v detských televíznych seriáloch šesťdesiatych rokov stali bežným javom. Milučký netvor vystupuje vo filmoch *Milton the Monster* (1965) a *Frankenstein Jr. and The Impossibles* (1966).

Dobre naprogramovaná obluda vie simulovať náklonnosť k človeku a starý netvor sa stáva novým priateľom. Strašným netvorom sa v seriáloch zlepšuje povaha. Stávajú sa zábavnými figúrkami a mocnými ochrancami, polepšujú sa zo zúrivých prišer na pomocníkov a miláčikov detí, dokazujú svoju dobrotnosť a užitočnosť.

Veselé rodiny netvorov

Rodinné situačné komédie v americkej televízii šesťdesiatych rokov zastávali „čisté tradičné hodnoty“ rodiny. *The Addams Family* a *The Munsters* úspešne parodujú filmy o netvoroch, ale predovšetkým ironizujú starostlivo pestovaný imidž „zdravej rodiny“. Postavy v pozitívnych sociálnych rolách (svedomito pracujúci otec, krásna milujúca matka, poslušné a dobre vychované deti) sa zmenili na komické netvory.

Makabrozný vtíp seriálu *The Addams Family* sa zrodil z Addamsovho komiksu v magazíne *The New Yorker*. Autor bol údajne nadšený 15-minútovou pilotnou ukážkou, ktorú mu premietol televízny producent David Levy, rovnako ako sieť ABC, ktorá kúpila a vysielala 64 epizód seriálu v rokoch 1964 – 1966.

Štúdio Hanna-Barbera vysielalo animované verzie seriálu v rokoch 1973 – 1975. V rokoch 1992 a 1993 vložilo postavy Addamsovcov do seriálu *Scooby Doo*. Barry Sonnenfeld režíroval celovečerné filmy *The Addams Family* (1991) a *Addams Family Values* (1993).

The Munsters vznikol ako konkurenčný seriál štúdia Universal k Addamsovcom. Už meno Munstersovci (Obludovci?), ktoré je zároveň názvom seriálu, vyjadruje dvojité paródium (na netvora aj na rodinu). Sedemdesiat epizód originálnej ČB série po prvý raz vysielali od 24. septembra 1964 do 8. septembra 1966. Otec Herman spája výzor Frankensteinovho netvora s poctivou prácou zamestnanca pohrebnej služby, matka a domáca pani Lily je upírka, sám gróf Drakula úspešne kombinuje rolu rodinného dedka so zábavkami štyristoročného šialeného vedca, desaťročný syn je vlkolak, pod schodmi žije rodinné zvieratko šarkan Spot. Len pôvabná blondína Marilyn je chudera bez akéhokoľvek talentu netvora, čierna ovca príbuzenstva. Munstersovci sa pokladajú za celkom normálnu americkú rodinu, hoci susedom sa zavše zdajú troška čudní.

Kolektívne šialenstvo

P. K. Dick uviedol do fantastiky postmodernú víziu natoľko nepochopiteľného a zložitého sveta, že nie je isté, či existuje inak, než ako produkt našej mysle, naša konštrukcia reality.

V *Spisoch X* („Šialenstvo vo dvojici“ – Folie a Deux) Gary Lambert tvrdí, že jeho šéf je v skutočnosti netvor. Detektív Mul-

der je spočiatku presvedčený ako všetci ostatní, že Lambert je blázon, lebo okrem neho nikto nevidel netvora. Nevidia ho ani diváci, na obrazovke len raz preblyсне záber obrovského hmyzu. To je okamih, v ktorom Mulder uverí – pred namiereným ústím Lambertovej pištole. V úvode epizódy sa Mulder opovrživivo zmienil sám o sebe ako o netvorovi („monster boy“) a netvor je azda len psychotickým bludom, ktorý v Mulderovi indukoval Lambert. Scullyová sa napokon presvedčí, že netvor existuje, ale nemá na to dôkazy ani vysvetlenie pre nikoho okrem Muldera. A ten už verí, že netvor existuje.

Netvor existuje, ale akým spôsobom? Dá sa kolektívne šialenstvo fyzikálne dokázať? Dialóg Scullyovej a Muldera tu zlyháva, uzatvára sa do nekonečnej slučky, ktorá ich izoluje od vonkajšieho sveta. V uzavretom priestore, vo výťahu na konci epizódy už neexistuje dialóg, nevymenia si ani slovo, dokonca ani pohľad. Posledné slová príbehu ktosi zdesene zašepká do telefónu: „Je to tul!“

Rozdiel medzi racionálnym a iracionálnym, medzi produktívnym a neproduktívnym, medzi otvorenou a uzatvorenou slučkou už nie je taký zrejmy, ako keď Scullyová poučila Muldera, že odpovede na paranormálne javy má pred nosom, „len treba vedieť, kde ich hľadať“. Ani Mulder už nie je ten frajer, ktorý odsekol: „Preto hľadáme v FBI!“

V epizóde „Jose Chung's From Outer Space“ si pilot Jack Schaefer nie je istý vôbec ničím. Nevie ani, „či vôbec niečo existuje“, vrátane Muldera. Ten mu vie odpovedať iba: „Do čerta, ako to mám vedieť ja?“. Spisovateľ Chung, ktorý prišiel za Mulderom s prípadom Jacka Schaefera, na záver konštatuje, že jediná pravda, ktorou si môžeme byť istí, je, že „sme celkom sami“. Cieľom konšpirácie môže byť aj to, aby nám zabránila dozvedieť sa, že konšpirácia nie je paranoidná ilúzia, ktorú sme sami vykonštruovali v našich systémoch poznania a viery.

Ilúzia, spochybnujúca poukazovaním na vzájomné protirečenia dôveryhodnosť všetkých systémov poznania a viery, dokáže človeka pripraviť o akúkoľvek vieru. Poznanie má okrem praktického významu aj funkciu duševného kompasu. Organizuje náš život, dáva nám schopnosť orientovať sa vo svete a istotu, že sa rozhodujeme správne, lebo sa rozhodujeme podľa kritérií, overených skúsenosťou iných ľudí a v súlade s nimi. Popretie poznania aj viery vedie do duševného zmätku. *Spisy X* nesú poslanstvo, že o všetkom treba pochybovať. Dokonca aj o ich vlastnom poslanstve.

Desatoro netvora v populárnej kultúre

Populárna kultúra môže mať funkciu poplašného zvonca civilizácie:

1. Od čias pána Hyde, profesora Moriartyho a Fantómu Parížskej opery sa netvory potulujú po uliciach veľkomiest.
2. Kryptozoológia zvieracích netvorov sa rozšírila o nové druhy beští. Atómový strach po bombardovaní Hirošimou zrodil novú generáciu netvorov od Godzily cez mutované mravce a pavúky až po ľudí znetvorených žiarením.
3. Nové netvory striehnu aj vo vesmíre: bezmenné Veci, Votrelci, Predátori a kozmickí útočníci, neľútostné rasy ohrozujú budúcnosť ľudstva.

4. Temného dvojníka v 20. storočí predstavujú prevažne výtvory človeka. Nepriateľský robot symbolizuje obavy človeka z vlastnej techniky od *Frankensteina* cez Čapkových androidov a Terminátora po sieťovú inteligenciu.

5. Autori sa vrhli do psychológie, aby prebudili ohavu, ktorá sa skrýva v každom z nás. Horory 20. storočia pripomenuli obľudu vo vnútri človeka postavami psychopátov, sadistických zločincov.

6. Stredoveké obrazy pekla, mučenia a popráv výrečne vystříhali pred trestom za hriech. Dnešné horory sa vyhrážajú, že zákon trestá zločinca, ale idealizujú netvora.

7. Netvor znázorňuje kultúrne tabu, aby vyvolal odpor a strach, ale zároveň fascinuje čarom zakázaného ovocia. Urážka dobrego vkusu je pre subkultúru emblémom vzbury proti majoritnej spoločnosti. Netvor sa môže stať kultom.

8. Davy netvorov signalizujú zmätko kultúrnych noriem. Obdobie premeny je obdobím chaosu. Časť verejnosti trvá na starých pravidlách hry zvanej kultúra: sú pohodlné, potvrdzujú *status quo*. Časť spoločnosti sa búri, lebo vidí možnosť získať výhody. Dezorientovaných vedie bezradnosť k nihilizmu. Netvor je sociálnym symbolom.

9. Netvory na konci 19. storočia a v prvej polovici 20. storočia ilustrovali nevyhnutnosť morálky pre fungovanie spoločnosti. Filmy od *Nosferatu* a *Frankensteina* obhajujú horor morálkou. Spravodlivá je aj obrana proti nepriateľským cudzincom v sériách *Votrelcov* a *Terminátorov* v druhej tretine 20. storočia.

10. Hororové filmy a seriály v poslednej tretine 20. storočia ignorujú kultúrne tabu. Splatterpunku stačí kuchynský nôž a rozparkované brucho. Príbeh netreba, stačia situácie, etický konflikt nahradili technické efekty. Extrémne snímky, ľahostajné k ľudskej dôstojnosti aj k všetkému, čo sa donedávna pokladalo za vkusné, by boli v prvej polovici 20. storočia dôvodom pre policajné zásahy v kinách a súdne procesy. Dnes prinášajú miliardové zisky. Na to potrebujú čoraz viac krvavých vnútorností a slizu.

Kultúra netvorov, čiže hľadanie totožnosti človeka

Romerov film *Night of the Living Dead* je krokom do nového vesmíru hrôzy. Nedozieme sa, prečo ľudstvo podlieha neznámemu moru, prečo mŕtvi vstávajú z hrobov ako zombie, lačne trhajúce živých. Príčinou zla nie je šialený vedec, trest boží, diabolská kliatba, prírodná katastrofa ani sadistický vrah. Vieme len, že svet sa zmenil na krvavý chaos a to je „prírodný poriadok vecí“. Nejde o morálku ani o úmysel, „len“ o udatosť, ľahostajné voči jednotlivcovi i voči celému ľudstvu. Príčinou apokalypsy je sama apokalypsa, výnimka sa stala pravidlom, náhoda zákonom. Vysvetlenie je zbytočné, keď napokon neostane nikto, komu by sa dalo niečo vysvetliť.

V 20. storočí netvor najprv nahradil človeka vo funkcii hlavnej postavy hororu a potom sám podľahol chaosu. Mŕtvi pozerajú živých a minulosť zničila budúcnosť, v ríši chaosu nemajú zmysel netvory ani ľudia. Horor, v ktorom efekty nahradili príbeh a človek nemá iný význam, ako byť obeťou, nemusí definiť ani netvora. Súdobé horory hovoria: keď nemôžeme chaos poraziť, spojme sa s ním, vpusťme ho do vnútra; spoznáme netvora v sebe.

Prototypy netvorov 20. storočia sa vpečatili do vedomia verejnosti. Publikum odpovedá na známe podnety podmienenými reakciami. Deti vychované animovanými filmami a televíznymi seriálmi dostali novú hračku – počítačové hry. Hrané filmy kanibalizovali literatúru o netvoroch, seriály prežívajú filmy a komiksy, počítačové hry sa priživujú na televíznych seriáloch a animovaných filmoch. Vznikli videohry s tematikou netvorov.

Populárna kultúra si prispôsobila Shelleyovej *Frankenstein* podobne, ako spoločnosť znetvorila Frankensteinovo ideálne stvorenie. Obraz konkrétneho netvora sa v diskurze produktov populárnej kultúry rekonfiguroval na sémantické pole. V procese rekonštrukcie netvora sa vynárajú nové varianty archetypov strachu aj paródie; publikum si osvojuje variácie, ktoré nie sú definované bodovo, ale ako dynamicky premenlivé pole kultúrnych tabu. Individuálne asociácie filmov, textov a obrazov postupne budujú z pocitov emócie; netvor si zachováva svoje „netvorstvo“, ale z konkrétnej bytosti sa premenil na proces ustavičného vynárania sa v nečakaných súvislostiach.

Skúmanie odlišnosti vedie k poznaniu toho, čo nie je odlišné, k otázkam o identite človeka. Odhaľujeme netvora v sebe a hľadáme spôsoby, ako s ním koexistovať, pýtame sa, či zmárniť netvora neznamená zabiť sám seba. Rekonštruujeme staré netvory a objavujeme nové. Nový je aj vzťah človeka k netvorovi, lebo sa zmenil pohľad človeka na seba samého.

Strieborné plátno prevzalo funkcie zväčšovacieho skla, ďalekohľadu do budúcnosti, mikroskopu aj pitevného skalpela: predmetom skúmania sa stali transformácie človeka na nové obludy aj obraz sveta, plného nových foriem strachu. Vznikla nová kultúra netvorov. Ako vyzerá netvor dnes? Paradigmatické diela redefinujú netvora tým, ako ovplyvnil iné diela.

Ondrej Herec

Výberová bibliografia

- Derrida, Jaques 1976: *Of Grammatology*. Baltimore, John Hopkins University Press.
 Herec, Ondrej: *Cyberpunk. Vstupenka do tretieho tisícročia*. VSSS, Bratislava 2001.
 Herec, Ondrej: *Netvor*. In: *Dotyky 3 – 4/2003*.
 Herec, Ondrej: *Upírska erotika*. In: *Dotyky 2/2003*.
 Herec, Ondrej: *Frankenstein*. In: *Dotyky 1/2004*.
 Herec, Ondrej: *Krátky výlet do dlhých dejín netvorov*. In: *Dotyky 2 – 3/2004*.
 Herec, Ondrej: *Netvor v duši*. In: *Dotyky 2 – 3/2004*.
 Fiedler, Leslie 1978: *Freaks: Myths and Images of the Secret Self*. New York: Simon and Schuster, s.2.
 Rank, Otto 1925: *Der Doppelgänger*. Wien. Reprint hg. von Mladen Dobar bei Turia & Kant, Wien 1993.
 Chris Rodley, Chris (ed.) 1993: *Cronenberg on Cronenberg*. Faber and Faber, London.

Za oponou nášeho sveta

Theodore Sturgeon býva často srovnávan s povídkárskym veľikánom Rayem Bradburym. Kritici vyzdvihujú snivosť a ľahkosť jeho stylu, prohlasujú ho za průkopníka romantiky a složitých citů ve fantastické literatuře.

Sbírka *Bůh v zahradě a jiné vize* je průřezem Sturgeonovy povídkářské tvorby z let 1939-48. Obsahuje dvanáct povídek kvality sice lehce kolísavé, ovšem stále ještě nadprůměrné.

Titulní *Bůh v zahradě (A God in a Garden)* a druhý *Vrtichvost (Helix the Cat)* jsou asi nejslabšími povídkami ve sbírce. Do našeho světa je hlavním hrdinou vnesen nějaký fantastický prvek – soška všemocného boha či osamělá duše mrtvého člověka v láhvi. Oba hrdinové jsou si nápadně podobní v tom, jak se s takovou situací vyrovnají – začnou si o sobě myslet, že jsou šílení. „Je ze mě mahárádza z Maisúru. Blabla. Húú! Pidlí pidlí.“ (*Vrtichvost*, str. 37). Ona nadpřirozená věc je tedy v obou případech musí přesvědčovat o své realnosti a čtenář se v lepším případě nudí.

Zato *Biančiny ruce (Bianca's Hands)*, to už je jiná káva. Melancholické a smutně vyprávění o prostém mládenci a slabomyslné dívce bere za srdce. Jímavá poetika a jen lehký dotek ireálna, to je ten pravý Sturgeon, na kterého čtenář tak dlouho čekal.

To je svižný příběh s hororovými prvky o venkovské rodině, již ohrožuje nezranitelná a ohavná příšera. Podobný je i *Strašidelný dům (The Haunt)*, lehké a vtipné duchařské vyprávění s předvída-

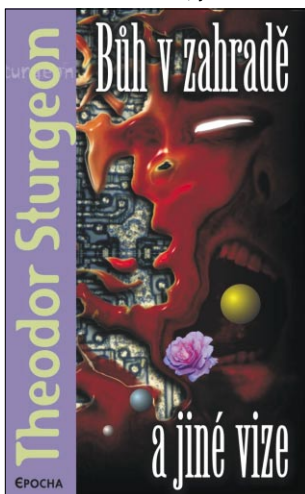
telnou pointou.

Do oblasti sci-fi se ale dostaneme až povídkou *Včera bylo pondělí (Yesterday Was Monday)*, která srší zajímavými nápady a ukazuje nám náš svět ve zcela jiném – pravda, tak trochu matrixovském – světě. Žánrově příbuzná je *Hrom a růže (Thunder and Roses)*, v níž se obyčejný voják snaží vypořádat se zoufalstvím naplněným světem kolem něj, který hrozí více či méně blížkou, ale neodvratnou smrtí.

Bůh mikrokosmu (Microcosmic God) je delší dílo o geniálním, leč uzavřeném vynálezci, který si vytvoří vlastní svět se ztročenými obyvateli. Našlo by se zde mnoho nevyužitých nápadů.

S dalším duchem se potkáme v *Poslední šanci (Ghost of a Chance)*, kde je opět vyslyšena touha po křehkém, snivém a lehce sentimentálním vyprávění. Mladou dívku hlídá žárlivý a neodbytný duch, který jí zabraňuje stýkat se s jinými muži. Hrdina příběhu ale nakonec najde cestičku, jak svou vyvolenou tohoto břemena zbavit. *Poslední šance* patří rozhodně k vrcholům celé sbírky.

Trochu z jiného soudku je *Polední výstřel (Noon Gun)*, v němž autor dokazuje, že si umí hrát s lidskými city i bez pomoci fantastična.

VLKODLAKY KRYJE STÍN

Drobná (7x8x1 cm) práce Pavla Housera, nazvaná prostě *Vlkodlaci*, si dala ambiciózní cíl popsat výskyt vlkodlaků v umění (zejména v literatuře) a srovnat získaný obraz s vlkodlačí realitou. Bohužel se jí to nepodařilo.

Není možné upřít Pavlu Houserovi snahu. O vlkodlacích to ho načetl mnoho, snaží se jejich stopy odhalit často i tam, kde jsou jen velmi matné, ne-li falešné. Rád by v knihách objevil vlkodlaka leckde, kde jde o čistého vlka, ne-li prostě o přerostlejšího psa (*Pes baskervillský*). Můžeme být šťastní, že ho nadšeně nepřivedlo k tomu vidět vlkodlaky ve veverkách. Ale dost zvířat.

Kdo hledá mezi mšicemi, přehlédne slona. Utopen v drobnostech autor vůbec nezaznamenal nejslavnějšího literárního (i filmového) vlkodlaka posledních let, profesora Lupina. Ten se objevil jako jedna z hlavních postav už ve třetím dílu série o Harry Potterovi. Zatímco Houser pouští mezi vlkodlaky kejka-kou uslintanou šmucku, Lupin, prakticky archetypální postava vlkodlaka (všechno v Harry Potterovi je archetypální), mu zůstává neznám. Takových příkladů by se našlo víc.

Horší než neznalost základního kulturně-lykantropologického materiálu je ale falešná představa, kterou autor o vlkodlacích vytváří. Přes některé cenné dílčí postřehy („*Co se týče psích plemen, dobře známý je irský vlkodav, sympatické zvíře, působící dojmem menšího koně-santusáka. Naopak vlkodlakodav již vůbec neexistuje, vyhubili ho totiž specializovaní vlkodlaci – vlkodlakodavodavové.*“), tedy přes některé cenné dílčí postřehy je jeho celkový obraz vlkodlaků jednostranný, nedostatečný a zoufale plochý.

Obrana neexistuje (There Is No Defense) je čistá sci-fi se vším, co od toho lze očekávat – lidstvo, které ovládá Sluneční soustavu, vesmírné kolonie na Marsu a Venuši, mimozemští Jupiteraňané a nezničitelný nepřítel, který přišel odkudsi z neznáma. Autor si zde pohrává s pojmy a také s představou civilizace, stojící na základech mírového hnutí. Jen pointa trochu zklamá.

SBÍRKA uzavírá *Profesorův medvídek (The Professor's Teddy Bear)*, potvora, která si dokáže hrát s časem a s lidmi.

Překlad i redaktorská práce jsou na vysoké úrovni, sem tam se dá najít nějaká faktografická chybička (např. sírníku se již několik desítek let říká sulfid), ale vše budiž odpuštěno.

I přes své stáří jsou povídky stále aktuální a mají šanci oslovit i dnešního člověka. Témata jsou nadčasová a lidé se v průběhu posledních let také mnoho nezměnili. *Boha v zahradě a jiné vize* tedy nezbyvá než doporučit všem, kteří rádi sní o tom, že náš svět není tak šedý, jak se zdá, a že i na ně třeba v některé zahradě čeká zahrabaná prapodivná soška s netušenými schopnostmi.

Lenka Weingartová

Theodore Sturgeon: Bůh v zahradě a jiné vize, z angl. orig. *The Complete Stories of Theodore Sturgeon*, přeložil Pavel Meдек, nakladatelství Epoque 2004, 333 stran.

Už student prvního ročníku lykantropologie ví, že populace vlkodlaků je přinejmenším stejně pestrá a mnohotvárná jako populace lidská. Vlkodlaci mohou mít mnoho různých osobností (dvě základní mají dokonce vrozeny). Existují spíše vlčí vlkodlaci a spíše lidští vlkodlaci. Existuje vlkodlačí aristokracie, stejně jako početnější nižší vlkodlačí vrstvy. Vlkodlaci se stratifikují genderově, sociálně, geograficky, jazykově, podle stupně dosaženého vzdělání, věku, sexuální orientace i podle svého vlčího druhu či lidské rasy. Existují vlkodlačí sangvinici, cholericí, flegmatici i melancholici.

Houser představuje vlkodlaky jako osamělé, aristokratické, literaturu praktikující existence, obklopené nejvyšším houfem sedmi podřízených „dlaků“, dále jako požírače a dáviče lidí, kteří si ke svým šestistým třetím narozeninám s oblibou servírují lidské srdce na pepří.

Ve skutečnosti je samozřejmě většina vlkodlaků družných, aktivních ve společnosti lidské i vlčí, a ačkoliv dávení lidí patří k dávnější vlkodlačí tradici, dnes už je vlkodlaků, kteří skutečně ochutnali lidské maso, jen mizivé procento. Vyskytují se především v bájích, které ovšem bohužel stále posilují antivyklodlačí stereotypy ve společnosti.

Houser ve své misantropii jednoznačně adoruje antipatii vlkodlaků k lidem a opačně jejich sympatii k vlkům. Není při tom jediný důvod, proč by měli mít vlkodlaci raději vlky než lidi, sami se počítají k oběma kulturám a jsou v nich plně adaptovaní, asimilovaní, a nechtějí-li, pak prakticky neodlišitelní od nevlkodlaků. Houserova pozice je v jakémkoliv seriózní lykantropologické diskusi neobhajitelná.

Není divu. Už fakt, že o vlkodlacích píše houser, zaráží podobně, jako kdyby o spisovatelích psal řezník, tesař nebo švec. Vzhledem k druhovému hendikepu jsme na autora i jeho dílko kladli nároky minimální, ani ty ale nebyly naplněny. Píše-li Houser (opět bez seriózního uvedení pramenů) o vrozeném literárním talentu vlkodlaků (který je stejně jako „vrozený“ hudební sluch u Čechů či Romů spíše legendou), sám dokazuje, že má k vlkodlakovi výrazně daleko. Jeho pokusy o vlkodlačí poezii a beletrii jsou neumělé, neslouží ani jako umění, ani jako ilustrace vlkodlačího myšlení („*Ve špatné náladě / se z lovu vrací/vlkodlak do tmavé skrýše, / je tudíž nasnadě, / že své dlaky kárá: / „Kdo málo píše, / půjde do basy, / zhruba šest neděl / za trest by seděl / o krvi a vodě. / Ať v té nesvobodě / přivázán k topení / spíše šest eposů / či sedm spíše / – jinak dostane do nosu!*“).

Houserův text nesplňuje úkoly kladené na práci beletristickou, ani na práci odbornou. Chybí mu seznam odborné literatury, stejně jako jmenný a věcný rejstřík. S knihou je možné podložit stěží pohovku.

Stefan Švec/Tvar

Pavel Houser: Vlkodlaci, Triton, Praha 2005

Minicon 2005 již tuto sobotu (12.11) od 9.30, opět v NTM, ústředním tématem jsou **Paralelní světy**.

Časem s vědou: Z událostí, které změnilý náš svět

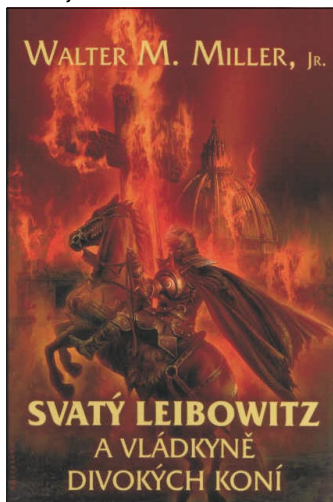
Od roku 1783 umí člověk létat povětřím. Některého takového čeká sláva, jiného smrt, ale nešť – hlavní je touha! Koncem října 1790 vzletají první lidé i v Čechách. Jsou jimi Francouz Blanchard (ten, který první přeletěl kanál La Manche) a samozřejmě Čech (byť notně poněmčený, jak v jeho kruzích bývalo tehdy zvykem) – vědec, cestovatel a podnikatel hrabě Jáchym Šternberk. Montgolfiéra naplněná horkým vzduchem dosáhla výšky 1700 m. Během letu – místy poněkud krkolomného, neboť balon se několikrát ocitl v prudkých větrných proudech – smělý hrabě chladnokrevně měří tlak a teplotu vzduchu. Posléze astronauti bez úhony přistávají na poli v Bubenči.

Vříjnu 1855 získává britský vynálezce Henry Bessemer patent na výrobu oceli z litého železa ve velkém. Jakoli se brzo ukázalo, že kyselá vyzdívka jeho konvertoru se hodí jen pro rudy s malým obsahem fosforu a síry, jde o přelom, který v podstatě zahájil věk oceli.

Vříjnu 1890 se pravděpodobně vůbec poprvé člověk odpoutal od země v létadle těžším vzduchu. Stalo se v zámeckém parku ve francouzském Armainvilliers a dokázal to Clément Ader ve svém netopýra připomínajícím kluzáku Éole poháněném patnáctikilowattovým parním strojem. „Let“ (sotva pár cm nad zemí) měřil okolo 50 m, na tak dlouho alespoň zmizely stopy kol letounu v písku. Později Ader pod patronací ministerstva války své pokusy opakoval s o něco lepším strojem i výsledky. Přihlížející vojenská komise však další vývoj považovala za neperspektivní...

Hráči s minulostí

V éře litanických knižních sérií, které zaplavují trh s fantastickou literaturou a kde se tvoří víc na počet slov než množství nápadů, moudří nakladatelé loví často v minulosti. Trofeje ukazují nejen, že dluhů je pořád dost, ale každý úlovek je učebnicí úspěšného a přitom efektivního psaní. A nemusí jít vždy o vrcholná díla, což je případ románu *Hráči z Titanu* (vydalo Argo, přeložila Radka Šmahelová). Philip K. Dick si tuhle knihu stříhl roku 1963 mezi klíčovými Mužem z Vysokého zámku a neméně významnými Třemi stigmaty Palmera Eldritche nejspíš jen tak pro odlehčení. Přesto má všechny prvky SF doznávající Zlaté éry: švih, gradaci, marnotratnou plejádu nápadů, ale i poněkud kvapné pero typu autora, kterého musely živit dva tři romány ročně. Ač ovládla dlouhověkost, decimovaná populace Země vymírá na neplodnost. Situaci lze řešit hrou *blafáku* s kolonizátory z Titanu, kteří nádvkem všeho Zemi obsadili. S vášnivými, ne zrovna férovými gamblery lze přijít o kus

„Primitivní aparát stál na mycím stolku, který sloužil současně jako laboratorní... Na něm stála bedna od čaje... prohýbala se pod motorem, který poháněl Nipkowův kotouč, zatímco (projekční) lampa stála na prázdné plechovce od sušenek. Dalšími důležitými součástmi první „televize“ byly látačí jehly a zmuchlaný a znovu pečlivě narovnaný staniol. Čočky pro optickou část jsem si opatřil za pár půlšilinků v obchodě s bicykly...“ Na tomto zařízení se osamělému, chudému a nemocnému Johnu Logie Bairdovi počátkem října 1925 splnila první část jeho životního snu – přenést na stínítko věrný obraz věrného Billa (jak nazýval svou starou loutku). Přeshťastný Baird vyběhá ze své londýnské mansardičky a polapí prvního živáčka, který mu přijde pod ruku. Poslíček jménem Taynton, shodou okolností rovněž Bill, se tak stává historicky první televizní hvězdou.

Už v roce 1929 rakouský technik Hermann Noordung (tehdy pochopitelně poněkud nepřesně) vypočetl, že pro těleso, pohybující se ve výšce 42 000 km nad rovníkem ve směru zemské rotace, bude jeho oběžná doba rovna právě jednomu dni, takže při pohledu ze Země nebude měnit svoji polohu. V říjnovém čísle časopise *Wireless World* v roce 1945 osmadvacitiletý britský „vědec a fantasta“ (jak sám sebe nazývá) Arthur Clarke publikuje článek nazvaný „Mimozemská relé: Mohou raketové stanice pokrýt svět radiovým signálem?“ Tehdy to všichni brali jako ryzí utopii. Prvně se naplnila roku 1963.

A dnes?
Jsou slova marna, jsou,
zmlknou, odplynou...

František Houdek

Floridy stejně hladce, jak ji některý z hrstky přeživších po atomové válce snadno nabyt, ale lze i vyhrát. Třeba šanci na rozmnožení, byť mezidruhové...

Dva roky před Dickovým románem dostal žánrovou cenu Hugo román **Waltera M. Millera, Jr.** Chvalozpěv na Leibowitze. Nakladatelství Laser jej vydalo roku 1994 a nyní se k ceně klasice vrací pokračováním, jež vyšlo 36 let po originálu. Miller se vydání románu *Svatý Leibowitz a vládkyně divokých koní* (přeložili Zdeňka Lukovská, Martin D. Antonín a Lucie Krobotová) nedožil, nestačil jej ani dopsat, protože se zastřelil, a román dokončil Terry Bisson. Udržel však Millerovu vizi, která děj pokračování vklínila do časové linie původní knihy, a jistě i odklon od rozboru vlivu spirituality v postapokalyptickém 33. století byl Millerův záměr. Náhradou se nám dostává bohatého vylíčení politických, zhusťta válečných poměrů temné doby, kdy papežský stolec bojuje o moc se světskými státy přežívajícími na zpusťtošeném území někdejších USA.

Roman Lipčák

Nehvězdný nebulvár čili setkání s legendou a kouzlo podzimu

Nejednou jsem krásnoveské slečny slýchala hovořit o „Lišákově“. Protože jediným dravým zvířetem, které se kolem Vsi vyskytuje, je kuna, došlo mi, že jmenovaný patří do světa lidí. Vycházel jsem i z toho, že Kamča mu dokonce o prázdninách připravovala obědy. Ta Kamča, která v mém nepřipalovacím hrnci dokázala připálit vanilkový pudink! Nějak jsem si vyvedukovala, že dotyčný mládenec bude něco jako kříženec Švarcika s Bondem, protože o něm zúčastněné osoby ženského pohlaví vskutku mluvily pořád a on se pro mne stal jakousi „věcí veřejnou“. Pak jsem v pátek večer zaskočila k hospodě, což my, náplavy, obvykle neděláme, zvláště nejsme-li muži (náplava = přistěhovalec). A kdože se tam nevyskytl? Zjevil se, ano, pověstný Lišák, který právě doprovodil Kamilu před dům. I směla jsem na vlastní oči spatřit místního plajboje! Takže jsem si ověřila, že tenhle hrdina dívčích debat vskutku existuje – já už si ho začínala spojovat s bájným Bruncvíkem!

Krásnoveské dívky nemají moc na vybranou, jediným mládkem, který by pro bližší známost připadal v úvahu, je Kája Kuntoš a ten už se zadal jinde, tady byl moc obletován, protože na něj připadá – radši to ani nebudu počítat, kolik dívek. S padesáti procenty zdejších krasavic už koketoval v mateřské školce. Tak se stalo, že krásnoveský plajboj traktorista sem zajíždí ze sousední obce, což je činnost u okolní mladé mužské populace častá. Ostatní ale nedosáhli Lišákovy popularity, což by si – dle mého mínění – žádalo důkladný výzkum.

Kromě osobního setkání s Lišákem, který mi dokonce koupil panáka griotky – to nevěděl, že o něm budu doopravdy psát –, jsem zažila další venkovský horor. Vy, kteří jste venkovu dostatek vzdálení a nevíte, co je to „řípa“, vězte, že to obnáší nekonečné řady vyrovnaných trsů chrástu, pod nimiž se cudně choulí bulvy, které se velice špatně berou do ruky. Ten chrást je dobré osekát ještě na poli, aby si to člověk netahal domů. Zbytek se pak nakládá, odváží a pak uskladňuje. My měli letos dva řádky. Kdyby mi nepomohl Kuba ze Šopky, zápasím s tou řípou ještě teď. A to jsem si odřela kloubek na ukazováčku až na živé maso, protože jednou odpoledne jsem si zapomněla srp a chrást jsem tudíž neodsekávala, ale ukrucovala. Kuba je trénovaný, býval skokanem na lyžích, a vrcholové sportování je pro polní práce vynikající průprava.

Takový trénink by se hodil místním i jindy, např. minulou sobotu, když se v hospodě házelo püllitry, protože se cosi řešilo a teď už stejně nikdo neví, co to bylo. Kája Kuntoš a já velice litujeme, že jsme u toho nebyli – jako pozorovatelé. Je vidět, že Čechové zůstali junáky i v demokracii. Hospodský pak jenom rozpočítal škodu a naše občerstvovna vesele funguje dál. Je v tom cosi úžasného, už vzhledem k naší národní povaze. Člověk to tak nějak vnitřně obdivuje – co facka, to kus tradice.

Míca Psychopatka povila kořata, jenomže s nimi putuje a rafinovaně je schovává. Otec je tentokrát jistý, je to angorák Max ze Šopky. Míca se svou drobtinou zachází i tam, patrně má pocit, že Max by se měl chovat zodpovědně. Kořátka lze shlédnout jen zдалky. Max se chová jako muž, spí v kuchyni na

lavici a zajímá ho jenom žvanec. Stejně jako našeho kocoura Františka. Potom, co jsem kočkám dvakrát předložila játra s rýží, začal nás navštěvovat kocour od sousedů, tak mu říkám Auslendr. Jeho dravá chuť na všechno, co je z masa, mě skoro děsí. Jsem soustavně poškrábaná. Reklamní kočky s taštičkama, plněnými čimkoli, by před Auslendrem, hltajícím kus výrobního salámu, prchly. Včera se naše Xena Bojovnice naládovala rýžovým nákyem s hruškama a jablky tolik, že ještě dneska odpočívá. Tak přemyslím, co na tom televizním kočičím krmení je tak dobrého, vždyť u nás zůstávají granule v misce až nakonec. Možná jsem vynikající kuchařka – pro kočky.

Z knihovny ve městě jsem si přivezla několik osvědčených Kingů. Tak si užívám, neboť jsem v noci v celém domě, který velice připomíná prvorepublikovou školu, sama a můžu se báječně bát. To i dělám. Od sv. Václava sbírám ořechy, ale stromy v hořejší zahradě žjara omrzly, tak sbírám jen na dvoře. Naše ovce sežraly sousedovic kytky, což je na konci října nenapravitelná škoda. Kytky byly mírně podzimně omrzlé. Majitel zkonzumovaného býlí nebyl rád. Zvěrolékař kdysi prohlásil, že ovce je nejpitomější zvíře z těch, které zná. Já osobně se domnívám, potom, že co jsem v životě potkala a s kým jsem kdy mluvila, že ovce jsou na tom ještě dobře.

Není to tak dlouho, co jsem nasbírala prádelní koš bedel – koš mám přivázaný na řídítkách kola a kdo neviděl, nepochopí, jak tu parádu dokážu ukočírovat. Když tak člověk bloumá boží přírodou, vůbec ho nenaštve, že při poslední návštěvě knihovny nefungoval internet. Vždyť ty listy, co hrajou barvama, až oči žasnou, jsou každoročně jedinečné a když člověk kouká do nebe, nevěří, že ta úžasná moř je vlastně dílo zcela srozumitelné chemie. Jinak je Ves chvílemi podzimně krásná, zvlášť, když čoudí všechny zdejší komíny – to by i Los Angeles čubrnělo na smog. Stačí vyrazit za poslední bytovku, kde mě svým charakteristickým pachem omamuje hnůj, a už se zase kochám – a taky snadno chápu, že svět není jen to, čeho se dotýkáme.

Libuše Čermáková

Nová výdejna Tritonu a Interkomu v Brně

Vedle knihkupectví **Nástupiště 9¼** v Praze můžete získat knihy z edice Trifid za klubovou cenu i v Brně na adrese:

VERTIGO

Rostislavovo nám. 12
612 00 Brno

V pracovní dny od 8.00 do 17.00, jinak dle domluvy.
tel. 549 522 414.

email: info@vertigo.cz

Černá d'ura

Tato soutěž vznikla již před lety inspirována polským Zlatým meteorem (jehož držitelem je například i Andrzej Sapkowski :-), tak nějak vznikla ČERNÁ ĎURA. Jak již název napovídá, nejedná o příliš pozitivní záležitost, spíše naopak. Cílem CD je vyhlásit nejhorší počin ve fandumu a sci-fi vůbec za uplynulý SFrok (tj. od Parconu do Parconu).

V této soutěži může uspět kdokoliv, kdo udělal nějakou chybu nebo něco zmršil ve vztahu ke sci-fi a Fandumu vůbec. Jak již bylo uvedeno, Černá d'ura je „ocenění“ pro nejhorší počin za uplynulý SFrok, to jest od Parconu do Parconu, respektive až do chvíle vyhlášení výsledků. Proto se v nominacích mohly objevit a také se i objevily činy spáchané přímo na Parconech; a jak historie ukázala, i Parcony samotné...

Kdo se může zúčastnit? Každý, kdo bude navržen. Princip nominace je velice jednoduchý: e-mailem, telefonicky, poštou nebo osobně navrhnete svého „favotita“, nominace musí obsahovat tři položky – kdo podává nominaci, koho (nebo co) nominuje a důvod nominace (onen negativní počin). Odporná porota pak tyto nominace vyhodnotí a ta s největší četností zvítězí. Samotný akt vyhlášení výsledků probíhá na Parconu, případně jiném, příhodném conu.

Letos jsme vyhlásili již osmý ročník CD a s drtivou převahou se vítězem stal Richard Klíčnický, který si vysloužil nominace jednak za Parcon 2004, konkrétně za organizaci a hlavně za ubytování na Houšfci, a své vítězné tažení pak završil způsobem vyhlášení cen Akademie SFFH 2005, kde zjevně několik fanů nepotěšil. Richard tedy rozšířil temnou legii zkázy, které má zajímavé osoby a obsazení.

Zde je přehled všech dosavadních vítězů:

- 1997: T. Lockenbauer – tunely kolem Classicu (čijaksetoz-rovnajmenuje)
- 1998: V. Soukup – podivnosti v distribuci knih
- 1999: R. Kresta – finanční nezvládnutí Parconu 1999
- 2000: Ikárie – „odporné“ a účelové recenze
- 2001: P. Houžvička – „zhožvení“ Parconu 2001 a činnost tiskového mluvčího fandumu
- 2002: V. Semerád – porušení anonymity CKČ a následné aktivity
- 2003: ČS Fandom – neschopnost a nerozhodnost při hlasování o pořadatelích Parconu 05
- 2004: R. Klíčnický – dezorganizace Parconu 2004 a vyhlášení Akademie SFFH 05

Možná si někteří kladou otázku, zda má vůbec takováto soutěž význam, ale nutno konstatovat, že v některých případech ocenění padlo na úrodnou půdu; Ikárie se notně zlepšila, ve Walesu to šlape, a já jsem rád, že jsme nedostali Parcon 2005... Na druhou stranu je k vhodný k zamyšlení fakt, že polovina ocenění má nějaký vztah k Parconu, to asi není dobře. Co s tím?

Nu což, uvidíme, co přinese další ročník.

Randalf

Ikarijské podivuhodnosti

Nějak nestíhám a tak se přihodilo, že hromádka tiskovin, kde tyto odpočívají mezi zakoupením a zařazením, přičemž se mezitím němě předpokládá, že by mělo nastat alespoň zběžné prolistování, obsahovala dvě Ikárie těsně za sebou.

V čísle Říjen mě zaujala Historie budoucnosti Luny z pera Ondřeje Neffa, předpokládající boj s islamismem ještě za sto let. Zde mě pobavil pěkný příklad politické nekorektnosti. Když Luňané vyšlou roj vražedných robo-nindžů, který bez ztrát na obyvatelstvu adresně vybijí špičky islámských radikálů, ozve se po ukázce jejich efektivnosti obava, co by se stalo, kdyby se robo-nindžové místo proti islámistům obrátili proti lidem :-). Dychtiv to zvědět otevřel jsem **Listopad** (perex již čtyřikrát inzerovaná vražda Švýcarska) a četl celý příběh ještě jednou, jen s několika drobnými obměnami.

Ptal jsem se na to poučenějších a s redakcí častěji komunikujících, ale odpověď mi nedal nikdo. Možná, že jsou hypotetické Dějiny Luny psány nějak ve více alternativách, ale nejspíše ON poslal postupně několik verzí a v redakci to nepochopili a postupně nás seznámí se všemi. Nebo i pochopili, ale nechce se jim v tom přebírat.

Další podivuhodností je přechod bodování na desetistupňovou škálu. Nepřehledné množství hvězdiček mě staví do role domorodce počítajícího jeden, dva, mnoho. Abych poznal, zda někdo dostal 7, 8 či 9 hvězdiček, musím si to spočítat s prstem na papíře, nebo si je škrtnat jako hostinský piva na tácku.

Ovšem manuální dovednosti nejsou všechno. Musíte umět analyzovat šilený projev Dana Faltýnka (to je ten jediný recenzent Ikárie, který má nějaké vzdělání a občas i neotřelou myšlenku a díky tomu mu prochází něco, co bych nazval větným průměm ve vichřici), aby vám došlo, že Ílium spíše chválí, a že pět hvězdiček dal nejspíš proto, že mu nikdo neřekl, že maximum je od tohoto čísla deset. (Přitom věci podle mě nepovedené nebo odbyté jako první svazek série JFK či Důl Quake mají hvězdiček k nespočítání.)

Zdeněk Rampas

Dovolujeme si oznámiti celému světu

a fandomovému zvlášť, že 1. 10. tr

začne svou činnost nový sci-fi klub

Zkrácené základní stanovy klubu:

1. Nic nechceme a upřímně doufáme, že ani vy nebudete nic chtít po nás.
2. Nové členy nebereme.
3. Vystačíme si sami.
4. Cony pořádat nebudeme.

Členy klubu jsou:

Dínen, Generální ředitel klubu a šedá Eminence

Bí, ředitel tiskového oddělení a Public Relations

Harry, ředitel zásobování, provozovatel funkce Oracle

Tiri, ředitel archivu a záznamové služby

Zdeněk, ředitel oddělení informačních technologií

Peter, ekonomický ředitel

Pozn.: funkce se mohou kdykoli změnit, nic z nich neplyne.

Ukázky z kapitoly 11

Cesty k umělé inteligenci: stroje, testy a zombie

Umělá inteligence je na jednu stranu oborem zcela praktickým, který zahrnuje třeba robotiku nebo tvorbu expertních systémů. Nám však půjde spíše o teoretičtější aspekt věci, respektive obecnou rovinu problému. Kdy můžeme nějaký systém prohlásit za inteligentní?

Soustředíme se na jeden z možných přístupů k této otázce, který představuje Turingův test. Na téma se zkusíme podívat ještě z několika dalších úhlů, na scénu tedy vstoupí Turingovy stroje, Gödelovy věty, paradox Čínské pokoje či všemožné druhy zombií. Na naše otázky odpovídá prof. RNDr. Jaroslav Peregrin, CSc., matematik, vědecký pracovník Filozofického ústavu AV ČR a vedoucí katedry logiky na pražské FF UK. Zabývá se především sémantikou, analytickou filozofií a filozofií logiky.

Jak se díváte na Turingův test po zhruba padesáti letech od chvíle, kdy byl poprvé navržen?

Myslím, že Turingův test rozhodně ani dnes neztrácí na zajímavosti. Pozoruhodné je, že na jedné straně existuje celá řada vědců a filozofů, kteří ho považují za příliš „měkký“ – připisat počítači myšlení jen na základě toho, že tímto testem projde, považují za absurdní. Na straně druhé se naše počítače, navzdory fantastickému technologickému pokroku, který se během padesáti let od Turingovy formulace tohoto problému odehrál, ani zdaleka nepřibližují něčemu, co by toho bylo schopno.

Ted' vaší odpovědi úplně nerozumím. Cožpak to, že některé konverzační („chatovací“) programy pokládají jejich partnery za živé lidi, není vlastně splněním testu? Co se přesně musí stát, abychom test prohlásili za splněný (například s ohledem na sázky, které jsou v této souvislosti uzavřeny).

Ukazuje se, že ač hrát úlohu člověka v mnohých omezených kontextech je pro počítač až překvapivě snadné, dokázat „lidský“ reagovat na jakoukoli představitelnou otázku je zatím daleko mimo dosah jakéhokoli stroje, který bychom dokázali zkonstruovat. Legendární program ELIZA, který simuloval psychiatra, své pacienty úspěšně balamutil, přestože se celý vešel na je-

dinou disketu. Podobně není velký problém sestavit třeba program, který bude lidem sdělovat informace o odjezdech vlaků, aniž většina z nich pozná, že to není člověk. V rámci Turingova testu však musí stroj prokázat, že se dovede „lidsky“ bavit na prousto o čemkoli, a to je, jak se ukazuje, neskonale obtížné.

V roce 1991 vyhlásil mecenáš Hugh Loebner, že prvnímu počítači, který Turingovým testem projde, udělí cenu ve výši sto tisíc dolarů, takže o motivaci je postaráno. Od té doby se každoročně koná soutěž; žádný počítač se ale dosud úspěchu v této soutěži ani nepřiblížil. Flexibilita, s níž je člověk schopen reagovat na nejrůznější druhy otázek, je zřejmě mnohem větší, než se na první pohled zdá.

Je relevantním argumentem proti turingovskému pohledu na myšlení Searlův Čínský pokoj?

John Searle patří k těm, kdo se domnívají, že Turingův test je scestný, protože i kdyby jím počítač nakrásně prošel, říkat o něm, že myslí, by bylo absurdní – počítač podle Searla nemůže skutečně myslet, ale myšlení jenom mechanicky napodobovat. Searlův myšlenkový experiment s Čínským pokojem má prokázat právě tento přístup. Stal se asi nejdiskutovanějším tématem filozofie umělé inteligence posledních desetiletí.

Představte si, říká Searle, pokoj, ve kterém sedí člověk vybavený příručkami, podle kterých je schopen sestavit smysluplnou čínskou odpověď na jakoukoli čínskou otázku, kterou mu někdo okénkem podá – a to aniž by sám rozuměl slovo čínsky. Ten pokoj s tím člověkem uvnitř se tedy z hlediska Turingova testu chová docela jako Číňan; ale podle Searla by bylo absurdní říkat, že rozumí čínsky. Takže něco jiného je rozumět a něco jiného je imitovat porozumění.

Já osobně se ovšem domnívám, že slovo „myslet“ fakticky užíváme v tom významu, ve kterém je správnost jeho aplikace na danou entitu čistě záležitostí projevů této entity (pochopitelně – jaká jiná kritéria by připadala v úvahu?) Já jsem si například jist, že lidé, které dobře znám, skutečně myslí (tedy samozřejmě „jist“ v tom smyslu, v jakém si člověk něčím ve světě kolem sebe vůbec jist být může). A kdyby někdo odhalil, že můj nejlepší přítel nemá v hlavě mozek, ale soustavu mikročipů, byl by to pro mě šok, ale kdyby se tento člověk (robot?) na-

Turingův test

Matematik a kybernetik Alan Turing přišel s myšlenkou, že za „myslící/inteligentní“ můžeme stroj prohlásit tehdy, pokud jeho chování nedokážeme odlišit od chování živého člověka. V omezeném prostředí aspirují dnes na splnění Turingova testu například některé automatické konverzační systémy. Turingův test je behavioristický v tom smyslu, že se nezabývá vnitřními stavy zkoumaného systému, ale pouze jeho navenek pozorovatelným chováním.

Čínský pokoj

Filozof John Searle přišel s námitkou proti počítačovému myšlení; stojí na přesvědčení, že pokud podle nějakých pravidel dokážeme manipulovat se symboly (například jako reakci na čínské znaky podstrkované pode dveřmi uzavřeného pokoje vracet zpět jiné čínské znaky), ještě to neznamená, že jsme nadáni nějakou inteligencí, porozuměním nebo vědomím (například vůbec nemusíme rozumět čínsky). Searlův argument dnes většinou není pokládán za příliš přesvědčivý.

Zombie, Chalmersova zombie

D. J. Chalmers a další filozofové zabývající se problematikou myslí a vědomí přišli s koncepcí tzv. zombií, tedy bytostí, které se chovají „rozumně“, aniž by však zažívaly jakékoliv vnitřní stavy „vědomí“. V provokativně vyostřeně podobě tohoto myšlenkového experimentu usuzujeme, že jisti si můžeme být pouze svým vlastním vědomím. Nakonec tedy nelze vyloučit, že všichni ostatní kolem nás (programy, roboti, zvířata, lidé...) jsou zcela bezduché automaty.

Gödelova věta

Logik Kurt Gödel dokázal, že v rámci jakéhokoli přijatelného formálního systému aritmetiky (a v důsledku toho v rámci každého jazyka, který je natolik netriviální, že v něm lze aritmetiku vyjádřit) bude vždy existovat výroky, který je pravdivý, ale nikoliv dokazatelný. Někteří filozofové myslí z toho vyvozují například to, že člověk se dokáže dobrat pravdy principiálně jinými cestami, než jaké mohou být k dispozici stroji.

dále choval tak, jak jsem na to zvyklý, jistě bych ho i já nadále bral jako myslící bytost (a jako svého přítele). Z toho se mi zdá zřejmé, že mechanismus, který stojí za chováním, není z hlediska posuzování toho, zda je toto chování rozumné a zda příslušná entita myslí, rozhodující.

Pokud jde o onen Čínský pokoj, mám pocit, že je třeba si uvědomit, jak komplikovaná by pravidla pro sestavování smysluplné odpovědi na jakoukoli smysluplnou otázku musela být. Představa, že by to mohl uskutečnit člověk za pomoci příruční knihovny, se mi jeví být naprosto nerealistická. Zdá se mi, že jedinou možností, jak by to mohlo skutečně fungovat, by bylo, aby dotyčný člověk měl v pokoji nikoliv knihovnu, ale velice výkonný počítač – s velice obsáhlými databázemi a s velice sofistikovaným softwarem. Samotný člověk by tam pak už byl fakticky zbytečný, vše by obstaral počítačový systém, který bych se ale pak já osobně nerozpakoval nazývat umělou inteligencí.

Co říkáte na možnost existence různých druhů zombií, s nimiž někteří filozofové rádi provádějí své myšlenkové experimenty?

Abychom přešli nedorozumění: zombie v tomto smyslu není ten výtvor hollywoodských filmů, s nepřítomným výrazem, popelavou pleť a náměsíčnými pohyby – tady je zombie podle definice entita, která se z vnějšího pohledu ani v nejmenším neliší od normálního člověka. Odlišuje se od něj pouze jaksí zevnitř, tím, že nemá vědomí.

Jak se zombie vztahují k Turingově testu a umělé inteligenci? Jestli totiž může zombie existovat, pak může existovat něco, co projde Turingovým testem, aniž to má vědomí – a tudíž to v normálním slova smyslu nemůže myslet. Otázka, zda existuje tento druh zombií, je tedy ekvivalentní otázce, zda je možné, aby se něco chovalo ve všech ohledech jako vědomá bytost, a přitom to vědomí postrádalo.

Souhlasíte tedy s Turingem (a například i se Stephenem Hawkingem), že vědomí není kvalita, kterou by se měla věda zabývat? Nikdy nemáme jistotu, že všichni kromě nás nejsou zombie. Proto má smysl hovořit pouze o inteligenci, a tu poznáme na základě chování systému navenek. A tudíž – z hlediska konstrukce umělé inteligence – je pro nás Turingův test či počítačová imitace myšlení plně postačující. Jste stejného názoru?

V podstatě ano, ale musíme být opatrní, pokud jde o smysl výrazu „zabývat se vědomím“. Věda se samozřejmě vědomím zabývá – v tom smyslu, že se zabývá určitými projevy organismů, které chápe jako vědomé. Lidé jako D. J. Chalmers ale, jak se zdá, trvají na tom, že i když prozkoumáme všechny možné takové projevy, zůstává stále ještě otázka, zda je vědomí „skutečně přítomno“.

Když se ale podíváte na nějakou knihu, ve které se existenci vědomí zabývají vědci (a nikoli filozofové), jako je například Crickova *Věda hledá duši*, uvidíte, že stavět otázku tak jako Chalmers jim vůbec nepřijde na mysl. Pro Cricka prostě vědomí nemůže být ničím jiným než určitou formou (objektivně studovatelné) činnosti mozku nebo jiného systému – jde jenom o to přijít na to jakou.

Co s Penrosovou námitkou, podle které počítače nejsou schopny matematického důkazu? Spočívá rozdíl mezi člověkem a strojem trochu paradoxně právě v tak „strojové“ oblasti, jako je matematika?

Mně osobně se ani tato námitka se nezdá být příliš přesvědčivá: podle mne vychází z interpretace Gödelovy věty, která je přinejmenším problematická. Gödel dokázal, že pro formální aritmetiku nemůžeme nikdy stanovit axiomatický systém, ze kterého by byl každý výrok, jenž je v tomto jazyce formulovatelný, dokazatelný nebo vyvratitelný. Z toho se vyvozuje, že existují aritmetické výroky, které jsou pravdivé, ale nedokazatelné. A Roger Penrose z toho dále vyvozuje, že k pravdivosti takových výroků se může dopracovat (nějakými nepopsatelnými cestami) jediné lidský rozum, nikoli stroj, omezený na dokazování.

To je ovšem problematický závěr. Každá učebnice matematické logiky nám dokládá, proč musí být gödelovská formule (to jest formule, která v přesně vymezeném smyslu „sama o sobě říká“, že je nedokazatelná), která není ve standardním axiomatickém systému aritmetiky dokazatelná ani vyvratitelná, pravdivá – nabízí tedy v tomto smyslu její důkaz. Jistě, není to důkaz ve smyslu, v jakém jsme si zvykli termín „důkaz“ v matematické logice používat, avšak tvrdit, že se k její pravdivosti dopracovááme jakýmsi šestým smyslem („nealgoritmicky“, jak říká Penrose), se mi jeví jako absurdní.

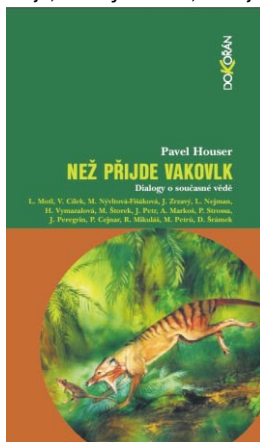
Zdá se mi tedy, že při vyvozování takto bezprostředních filozofických důsledků z Gödelovy věty musíme být opatrnější, než je Penrose. Trvá-li však někdo na její bezprostředně filozofické interpretaci, pak mohou nabídnout i jinou než tu Penrosovu: logik Chaim Gaifman nedávno konstatoval, že Gödelova věta namísto Penrosova „nejsem stroje“ ukazuje, že „jsme stroje, které nemohou vědět, že jsou stroje“.

Abych to ještě trochu přiblížil – v dostatečně složitých systémech totiž určité věci dokázat prostě nejdu, například v rámci systému aritmetiky nemůžeme dokázat, že je aritmetika vnitřně konzistentní (bezrozporná). Ba co víc, pokud bychom něco takového v tomto systému náhodou dokázali, ve skutečnosti by to znamenalo opak – tedy že konzistentní není. Takže je docela dobře možné, že jsme-li stroje, není v našich silách to prokázat (což je trochu slabý důvod pro to, abychom se na ty stroje, o kterých víme, že to jsou stroje, dívali skrz prsty). To už ale zabíháme od tématu umělé inteligence spíše do oblasti logických paradoxů.

Přetíženo se svolením autora

.....
Nejen knížku *Než přijde vakovlk*, ale i další populární vědecké knihy z edice Kolumbus/MF či Fénix/Paseka najdete v Knihkupectví a antikvariátu v Časlavské 15.

Navíc se zde takřka každé pondělí schází SFK RUR a Alter Ego a můžete zde dostat i Interkom.

DOGMA

Tak si tak pomalu proškrtávám seznam multikin, do kterých lze jít bez toho, aby tam člověk utrpěl újmu na duševním či fyzickém zdraví (to když se například brodí vodou (?) zaplavenými pánskými záchody v Cinema City Anděl), a zůstává mi jich čím dál tím méně. Nejnověji vypadlo kino na Floře, kam jsme zašli na Noční hlídku. V uboze trapné snaze ušetřit, či snad ještě nemožnější snaze dokázat svoji multikulturnost, promítá Flora tento film ve třech jazykových verzích. Původní ruština je totiž doprovázena českými a anglickými (!!!) titulky! Ty se sice nepřekrývají, ale zato tím pádem zabírají třetinu a více prostoru plátna. Když jsem si po představení stěžoval – tak naivní, abych ze sálu vypadl hned na začátku, sháněl manažírky vyžírky a požadoval vrácení vstupného, už samozřejmě nejsem –, bylo mi jakýmisi ještě se neholícími týpký sděleno, že takhle to promítají celou dobu a nikomu to nevadilo, ale že za můj dotaz na varování u pokladny mi děkují a vezmou jej jako podnět. Protože mne tím pádem absolutně neujistili o tom, že se podobná situace nebude opakovat (a co teprve až manažeři vymyslí, že by se celé plátno dalo pokrýt JENOM titulky!), rozhodl jsem se, že se nebude opakovat moje návštěva ve Floře. Vám doporučuji totéž a dodávám, že se jedná opravdu o pochybné aktivity multikina Flora, neboť šťastnější přátelé shlédnuvší film jinde mi potvrdili, že se s podobnou úchylárnou nesetkali. A to budiž dogma čísla.

P.S.: Kino Oscar IMAX v téže budově nenavštěvuji již dlouho, poté, co jsem tam viděl svůj první a poslední trojrozměrný snímek Vesmírná stanice a zjistil jsem, že ona technologie třetího tisíciletí má mouchy. Doslova. Mouchy velké jako lidská dlaň, jejichž stíny lezou po plátně, které vám má zprostředkovávat údajně úžasný zážitek. Snad se promenovaly po skle promítá-

cí kabiny či kde, ale byly tam. V hlubokém kosmu a za teploty absolutní nuly. Snad by nebyl takový problém při ceně lístku zaměstnat jednoho flyboye, ne? Nebo možná byl. Asi byl. Určitě byl. V kině Flora jistě. A to budiž P.S. k dogmatu čísla.

DOBŘÁ ČTVRTĚ – jedenáctidílný seriál právě vyšlý na DVD. Fajn na něm je to, že většina postav jsou menší či větší hajzlíci a že dobro není po zásluze odměněno, ale čeká, co na něj zbyde. Malý slušný podnikatel navíc podlehne velkému sprostému a vůbec je tu kapitalismus vyličen velmi realisticky. („Co bys poradila dívkám začínajícím v modelingu?“ – „Aby si velmi pečlivě přečetly smlouvu!“)

DRAČÍ DOUPĚ 2 – jestliže jsem považoval jedničku za snesitelný průměr, pak dvojka je průšvih, děs běs a vůbec všechno. Stupidita nezná mezí, trapnost všeho (scénáře, herců, režie) také a triky jsou ještě mnohem horší než v jedničce.

KARLÍK A TOVÁRNA NA ČOKOLÁDU Tima Burtona – velmi příjemná úchylárna s opět dokonalým Johnem Deppem, který slova jako „rodiče“ či „příbuzní“ vyslovuje s dikcí naznačující brzké zvrácení.

NOČNÍ HLÍDKA – zklamání roku. Nečíst knihu, nevěděl bych, o čem ten film je. Nadto neustálé třesení kamerou, rádoby tajemné záběry a zbytečně složitý scénář.

O JEČMÍNKOVI – nezábavné potvrzení pravdy, že ty nejlepší a nejzábavnější pohádky České televize jsou staré laciné studiovky.

TEMNÉ VODY – působivý horor, zejména pro ty, kteří někdy bydleli či bydlí ve starším paneláku. Částečně vykradený Kruh, ale mně to nevadilo; navíc jsou tu děti opravdové svině.

THE CHASE (ŠTVANICE – nebo jak to nakonec přeloží) – staré, ale špičkové drama, ještě mnohem tvrdší a údernější než Leeho Ledová bouře. Marlon Brando (ještě před ztloustnutím) jako šerif hájí právo uprchlého trestance na soud během jedné sobotní noci proti celému městu – a je to síla! **Filip Gotfrid**

Wallace & Gromit: Prokletí králíkodlaka

Asi neexistuje lepší místo pro filmový horor než starý dobrý anglický venkov. Malé město, šlechtické sídlo, mlha a blížící se výroční soutěž pěstitelů zeleniny – to vše dohromady tvoří scénu, kde se odehrají výjevy, které pocuchají nervy i těm nejotrlejšími (tedy, pokud jsou vegetariáni nebo zahrádkáři). Neboť si nelze představit bezbrannější oběť, než je nebohá zelenina. Naštěstí je tu Hlodobrana – nová živnost vynálezce Wallace a jeho stále věrného psa Gromita, která dnem a hlavně nocí chrání zahrádky pokojných obyvatel před vpádem hladových hlodavců. Tedy snaží se chránit, dokud nenarazí na skutečně silného (a velkého a žravého) protivníka. A soutěž se blíží, nemluvě o faktu, že Wallace leze do zlí agresivnímu nápadníkovi lady Tottingtonové a je otázka, kdo nakonec ostrouhá mrkvičku a kdo dostane košem.

Nick Park, tvůrce ústřední dvojice, má na svém kontě tři Oscary za krátké animované filmy, z toho dva právě za Wallace & Gromita. Se svými kolegy ze studia Aardman si pod neobvykle benevolentními křídly DreamWorks vyzkoušel formát celovečerního filmu na pokusných králíčích, pardon slepicích,

v Slepícím úletu. Po jejich úspěchu se hned pustil do dalšího velkého filmu a netrvalo ani pět let a dočkali jsme se (takže závěrečné titulky obsahují i početnou sekci dětí, které se štábu narodily během natáčení). Dobrá zpráva je, že na další film nebudeme muset čekat dalších pět let, ale měli bychom se dočkat už příští rok.

Tentokrát se nekoná Cesta na Měsíc, nikdo si neoblékne Nesprávné kalhoty ani neunikne O chloupek zuřivému robpsu (neodpustil jsem si tuto osvětovou exkurzi po světě slavné dvojice). Tento film je v prvé řadě inspirován starými horory studií Universal a hamer, i když citací a parafrází najde každý divák mnohem víc. A už od druhého filmu Wallace & Gromita tvůrčí skvěle pracují s klasickými filmovými postupy, jako je nasvícení scény, střih či pohyb kamery, takže se nejedná o žádné loutkové představení se statickou kamerou a kulisami v pozadí, toto je živý a plastický svět (tím nemyslím jen hmotu, z které jsou jednotlivé postavy), prošpikovaný hravými detaily (farářův skleník má novogotickou klenbu a vitráž se svatými). A tím vším se fíť kamera ve snaze zachytit zběsilou honičku,

Stříbrná Pochmurná neděle

Už čtvrtým rokem se SF klub Pochmurná neděle účastní Brněnského pétanque poháru. Od té doby se mnohé změnilo – místo dvou lig jsou už tři a kvůli rostoucímu zájmu veřejnosti se třetí liga skládá už ze tří souběžných skupin. Jeden z klubových týmů – Pochmurné koule dokázal během té doby postoupit do první ligy, následně z ní sestoupit a poté sestoupit i z druhé. To vedlo k radikální změně, tým se pro třetí ligu přejmenoval tak, aby byla srozumitelnější jeho vazba k domovskému SF klubu, a jmenoval se tak letos SZOMORÚ VASÁRNAP. Naopak další klubový tým se stabilně drží druhé ligy i původního názvu LE DIMANCHE MAUSSADE.

Ve státní svátek 28. září vrcholil letošní pohár sérií závěrečných zápasů. Díky výše uvedenému systému lig byla situace do poslední chvíle napjatá, zvláště udržet se v 2. lize je velmi obtížné – z osmi týmů poslední tři sestupují (jsou nahrazeni vítězi tří skupin 3. ligy) a celkově pátý tým hraje baráž o udržení se třemi stříbrnými zástupci nižší ligy. LE DIMANCHE MAUSSADE balancoval na hraně mezi oním pátým místem a čtvrtým, kde se naopak hrála baráž o postup do ligy první. Nakonec těsným rozdílem skóre skončil na čtvrtém místě a z této pozice nastupoval do závěrečné série zápasů. Na hraně balancoval i SZOMORÚ VASÁRNAP, těsně před finále byl na druhém místě, tedy ještě s nadějí na postup, ovšem soupeři o příčku níže zbývalo odehrát ještě jeden zápas s papírově slabším protivníkem a vítězství by znamenalo prohození pozic. Nakonec odložený zápas nestihli odehrát, takže pořadí zůstalo zachováno.

nebo naopak nervózně sleduje podivné zvuky ve ztemnělém kostele, což je doprovázeno odpovídající stylovou hudbou. Kromě tradiční animace zde dostala prostor i animace počítačová, ovšem s maximální snahou o organické včlenění (včetně vytváření drobných tisků prstů na virtuální plastelině).

První část se nese ve spíše poklidnějším tempu a slouží i k představení lehce bizarního světa anglického maloměsta, takže je poněkud poutavější pro nováčky, zatímco zkušenější diváci si vychutnávají detaily. Pak konečně příběh vyšplhá na vrchol tobogánu a strhující jízda divokými zákrutami bláznivé zápletky začíná. Vrcholným loopingem je akční honička, která je přerušena způsobem, jenž je žhavými kandidátem na titul „nejlegračnější úlet v akční scéně v dějinách filmu“ (a to počítám i Monty Pythony). Film je do našich kin uváděn spolu s krátkým předfilmem s komandem tučňáků z filmu Madagaskar a verze je s titulků, což se setkalo s pozitivními reakcemi fanoušků a negativními rodičů, kteří se chystali využít děti jako záminky k návštěvě kina. Skutečností je, že lidé by se konečně měli zbavit primitivního stereotypu „animovaný film = pohádka“, parodie na horor je žánr určený pro odrostlejší mládež, která snad už (ještě?) umí číst, vyložené dětský divák by nechal polovinu zápletky, vůbec nemluví o reáliích a narážkách. Konečně, příští měsíc nás čeká opět animovaná Mrtvá nevěsta, která znovu prověří vyspělost tuzemského diváka.

Marvin

(Wallace & Gromit: The Curse of Were-Rabbit)

LE DIMANCHE MAUSSADE byli jedním ze čtyř týmů bojujících v baráži, ale po tvrdém boji se oba týmy z 1. ligy v této udřely. Každé střetnutí se dle standardu ligy sestávalo ze souběžně probíhajících utkání jednotlivců a dvojic a závěrečného utkání trojic. LE DIMANCHE MAUSSADE sice bojoval statečně, dokonce v prvním utkání docílil nečekaného vítězství nad týmem PRIS, ale pak už nás čekalo jenom zklamání. Těsně vedle opravdu házeli těsně vedle košonku a ještě ke všemu Franck střílel jak u Verdunu. Nedalo se nic dělat, byli nad naše síly. Náš oblíbený soupeř HaJC (Hana a její chlapi) se dostavil v nejsilnější sestavě, a to nakonec rozhodlo. Poprvé v celé naší pohárové kariéře se chlapi i Hana pochlapili a porazili nás, a to dokonce 3:0. Tento duel se dohrával v době, kdy ostatní už dávno nejen dohráli svá utkání, ale stačili se už i naobědvat. Jak jsme již několikrát byli nuceni konstatovat – ani prohrát neumíme rychle. Na výsledku mají ovšem lví podíl i naši kolegové ze SZOMORÚ VASÁRNAP, kteří zrádně opustili areál, aniž nás seznámili se skutečností, že jdou jen na oběd a ještě se vrátí. Patrně měli obavy z toho, že budou pověřeni nějakým úkolem. Jasně že by byli, hlad nás trápil velice velmi a chtěli bychom donést aspoň kousek žvance. Takto jsme dohrávali oslabeni na těle i na duchu v domněni, že nás opustily nejen síly, ale i kamarádi.

Ve druhé baráži, kde hrál o postup tým SZOMORÚ VASÁRNAP, byla situace trochu jiná, jeden tým nenastoupil, takže se střetly jen tři, každý s každým. Dvě vítězství jakéhokoli týmu znamenala jistou 2. ligu a konec nadějí pro ostatní. Náš tým prohrál první zápas s Beruškami 2:1 a druhý s The Gens vyhrál 1:2. Záleželo tedy pouze na výsledku vzájemného utkání zbývajících týmů, jestli zůstane ještě naděje na postup, přičemž ze čtyř možných výsledků (3:0, 2:1, 1:2 a 3:0) pouze jeden byl příznivý. Za těchto okolností jsme se odebrali do nedaleké restaurace „U konička“ na oběd. Restaurace je vyhlášená velkými porcemi, o čemž se přesvědčila Piškotka, která si dala dětskou porci a pak se divila, pro kolik dětí ta porce byla. Když jsme se vrátili, Berušky právě prohrávaly 1:2, což znamenalo, že všechny týmy mají rovnost bodů a rozhodovat bude pouhé skóre (dle pravidel pétanque se hraje utkání, dokud někdo nedosáhne 13 bodů, takže skóre může být od potupných 13:0 až po těsné 13:12). Po sečtení rozdílů skóre byl výsledek stále nerozhodnutý – náš tým a The Gens měly stejný stav. V takovém případě po poradě s prezidentem poháru rozhodl až stav vzájemného utkání a tak díky výhře jsme takto velmi těsně postoupili do 2. ligy. SZOMORÚ VASÁRNAP byl pak při závěrečném odpoledním vyhlášení již v neúplné sestavě oceněn stříbrnými medailami za druhé místo v třetí lize a vyhlášen jako další postupující. Takže příští rok dojde zase na bratrovražedné i sestrovražedné střetnutí obou klubových týmů v jedné lize.

Marvin

Tradiční, v pořadí již **11. burza vzácných sci-fi knih** se uskuteční v sobotu 3. prosince 2005 od 10 do 12 hodin v knihkupectví Krakatiit. V nabídce bude řada raritních titulů, takže sběratelé a čtenáři - neváhejte!

Klub Julese Vernea Praha a klub 451° Fahrenheita Košice
vyhlašují

XVIII. ročník SOUTĚŽE O NEJLEPŠÍ FANTASY 2006

Zaslané příspěvky musí splňovat podmínku, že jde o fantasy – nechceme pohádky pro děti, ani SF (jedině se silnými prvky fantasy), ani mystické horory o stěhování duší. Počet draků, čarodějů, magických mečů, bojovníků, magie ani unesených princezen není omezen. Můžete napsat temnou fantasy, kde pro samou magii není vidět ani na krok, můžete napsat humornou fantasy, můžete napsat další pokračování Conanových dobrodružství – fantasie má dveře dokořán. Příběh by však měl obsahovat prvky iracionálna, jak už je to ve fantasy zvykem.

Příspěvky zasílejte psané čitelně strojem nebo vytištěné z počítače ve dvou kopiích, rozsah libovolný – od jediné věty po kufri nabitých rukopisů. Zaslané práce nesmějí být jinde publikovány ani zaslány do jiné literární soutěže. Soutěže se nemohou zúčastnit autoři, kteří již vydali knihu nebo vlastní sbírku povídek.

Pořadatelé soutěže mají právo na jedno jejich zveřejnění v publikacích Klubu Julese Vernea Praha nebo 451 stupňů Fahrenheita Košice.

Poroty zasedají v Praze a v Košicích a vyberou užší kruh nominovaných autorů na vítěze. Již jenom tato nominace dává právo být pasován na rytíře Řádu fantasy s titulem Lady nebo Sir. Vítěz bude vybrán z rytířů Řádu fantasy a obdrží titul Nositel meče a skutečný meč. Výsledky soutěže budou oznámeny na Parconu 2006, který se koná začátkem září 2006 v Nymburce.

Své příspěvky pošlete nejpozději do 30. 4. 2006 na adresu Egon Čierny, Matěchova 14, 140 00 Praha 4.

Vidoucí 2004

Vidoucí, literární soutěž moderního formátu, se může pochlubit třetí generací vítězů. Letos pořadí určilo 15 členů veřejné a 18 členů odborné poroty. Do odborné poroty letos patřili ostřílení autoři jako Jarek Mostecký, Jana Rečková, Konstantin Šindelář a Vlasta Boháč. Vítězové byli už potřetí vyhlášeni v rámci Festivalu fantazie v Chotěboři začátkem července.

Čenám bylo v předvečer dokonce požehnáno samotným prezidentem Československého fandomu Zdeňkem Rampasem.

Vidoucí 2004 v kategorii odborné poroty

1. Hana Veselá za historicko-fantastickou povídku Goblin
2. Anna Šochová za hororovou povídku Autobus
3. Jan Kovanic za časovku Srpnový čas

Vidoucí 2004 v kategorii veřejné poroty

1. Vladimír Němec za sci-fi povídku Zrcadlo
2. Darth Zira za hororovou dark fantasy pohádku Setkáni
3. Hana Veselá za historicko-fantastickou povídku Goblin

Nevidoucí 2004

Kromě vítězů byla vyhlášena i anticena k Vidoucímu-Nevidoucí. Je pro autora povídky, která se umístila v součtu hodnocení nejhůře a má tedy nejvíce co do budoucna dohánět, aby dosáhla na vítězství. „Vítěz“, který se nedostavil, dostane slušné/slepecké brýle poštu.

Prvním majitelem brýlí je David Jan Žák za jednu část roztržené povídky Zemní zrcadlo

Kompletní výsledky najdete na www.sfkpalantir.net.

SFK Palantir

Vidoucí 2005

SFK Palantír Pardubice, SFK Syndrid Praha společně s internetovými stránkami Scifiworld a Kult fantazie vyhlašuje literární soutěž: „Vidoucí“

Podmínky účasti v soutěži:

- Musí se jednat o povídku v českém nebo slovenském jazyce v rozsahu 2 až 25 normostran (rozuměj 30 řádků po 60 znacích), která jeví prvky fantastiky (scifi, fantasy či hororu), a dosud nepublikovanou. Počet příspěvků od jednoho autora není omezen.
- Autor posláním svého díla do soutěže souhlasí s anonymní publikací (uveřejnění bez jména autora) na webových stránkách SFK Palantír- <http://www.sfkpalantir.net> (to je na těchto stránkách) a to po dobu hodnocení veřejností (viz níže) a další neanonymní publikací tamtéž po skončení hodnocení. Dále pak souhlasí s případným uveřejněním v klubovém fanzinu „Šedý zákal“ či případném sborníku. Autor se soutěže nesmí zúčastnit coby porotce (viz níže).
- Svě soutěžní příspěvky můžete posílat do 29. 12. 2005, kdy je uzávěrka soutěže, výhradně na emailovou adresu vidouci@centrum.cz (nejlépe subjekt: „Vidoucí“ nebo „soutěž“) nejlépe jako komprimovanou přílohu (archiv (*.zip, *.arj, *.rar)). Příloha mailu by měla obsahovat soutěžní povídku/y ve formátu *.txt, nebo *.rtf, dále zálohu povídky a textový dokument s údaji o autorovi díla (jméno, pseudonym, adresa, mail, telefon). Údaje slouží ku potřebě pořádání soutěže a nebudou vydány třetí osobě.
- Hodnocení má dvě části: „Odbornou“, kde porotu budou tvořit členové SFK Palantír, SFK Syndrid, redaktoři Scifiworldu, Kultu fantazie a pozvaní externí porotci, ti zvolí jednoho vítěze; druhou „veřejnou“ porotou budou členové a návštěvníci webových stránek klubu mezi daty 1. 1. 2006 a 30. 5. 2006. Obě hlasování budou tajná a výsledky se dozvíte až při vyhlášení vítězů.
- Výsledky jak odborné, tak veřejné části soutěže budou vyhlášeny na Festivalu fantazie – Avalcon 2006 v Chotěboři. Nejlepší dostanou věcné ceny od sponzorů, výtvarně ztvárněné pardubické perníčky a pamětní plastiku.
- Organizátoři si vyhrazují možnost změnit podmínky soutěže, jméno soutěže, sloučit při nedostatku porotců obě kategorie v jedinou, nebo zrušit celou soutěž pro nedostatek příspěvků.

SFK Palantir